

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne številke in praznike. — Inzerati: do 30 petič 2 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inzerati petič vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzeratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravitelje: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Razveseljiv pojav na severu.

Predobro znani slovaški politični voditelji, načelniki slovaške klerikalne stranke P. Andrej Hlinka piše v »Slovaku« v dolgem članku, da je dobil iz Budimpešte izstrižek lista »Budapesti Hirlap« s sestavkom bivšega madžarskega poslanca o razmerah na Slovaškem.

Pošiljatelj zajedno vprašuje P. Hlinko, kaj bi storil, ako bi se odnošaji izpremenili tako, da bi Slovaška mogla dobiti tako avtonomijo, kakor ji je bila obljubljena v Pittsburgu, toda v okvirju stare Ogrske.

Hlinka je na to vprašanje odkrito odgovoril, da v take čudeže ne veruje. Res je, pravi dalje, da je marsikaj prestal s strani Čehov, toda prevratu smo še tako blizu, da ni pozabljena zvestoba madžarske dane besede v stvari hrvatske avtonomije in niso pozabljene krivice, ki so jih Slovaki pretrpeli pod Madžarsko. Potem opisuje gorje slovaškega naroda v preteklosti in slika hrvatsko avtonomijo, kakršna je bila v resnici. Hrvati so bili vrženi iz madžarskega parlamenta, ker so se poslužili v njem svojega jezika. Tako se je uvaževala hrvatska avtonomija! Zapirale so se slovaške šole, usiljevali madžarski škofje itd.

Hlinka današnje razmere ne zadovoljuje, ali ne želi si nikake avtonomije v starem zgodovinskem ali etnografičnem in geografičnem okvirju.

Izjava P. Hlinka se živahno komentira v češkoslovaški politični javnosti. Dolgo časa je vladala nejasnost v razmerju poslanca Hlinka do Madžarov, dolgo časa se je naslajal na prigovarjanja iz Budimpešte, potekla so že leta boja za avtonomijo Slovaške oziroma odcepitve od češkoslovaške republike in priklopitve k Madžarski. V Budimpešti so upali namreč, da pomeni Hlinkova borba gotovo pridruženje Slovačkov k Madžarom. Hlinka pa je bil v svojih govorih in dejanjih toliko previden, da ni drl kar na slepo za nasveti iz Budimpešte, marveč ga je njegova notranjost vendar le vezala na slovaški rod, ki ne sme nikdar več priti v sužnjost.

Sedaj je spregovoril P. Hlinka odločno besedo proti Budimpešti in podrl madžarske aspiracije na slovaško zemljo. Zahvaljuje se jim s trpkimi očitki radi nekdajnega Slovačkom z njihove strani prizadane trpljenja za avtonomijo pod njihovo oblastjo. Madžarska beseda ni nič vredna in kakšna je bila tista avtonomija, katero so uživali Hrvati v stari Ogrski!

Tako je Hlinka obrnil hrbet Budimpešti in pogledal proti Pragi. Tam, v vrhnem središču češkoslovaške republike, naj bi čuli in prav uvaževali Hlinkov preokret! Službeno glasilo z zadovoljstvom beleži Hlinkovo odklonitev slovaške avtonomije v madžarski zvezi, pričakuje revizije smernic v slovaški politiki in upa na doseg končnega sporazuma.

Razveseljivo je navedeno dejstvo, po katerem menda neha Madžari dvigati svoje roke po slovaškem rodu in njegovi grudi, toliko bolj, ker smo pričarani, da se z najmerodajnejših strani v češkoslovaški državi store novi koraki za konsolidacijo notranjih razmer. Ni dvoma, da se doseže to, kar tako naglašajo češkoslovaški državniki — pomirjenje in sporazum v češkoslovaškem narodu. Še bo truda in dela, ali ko je Hlinka obrnil svoje lice od Madžarov, je pričakovati v bližnji bodočnosti ugodne poteke v delu in delu v blagor ljudstva in v zavesti na slovaški strani, da bi zveza z drugorodci pomenila sužnjost in da bo češkoslovaški narod prosperajoče mogel živeti le v svoji svobodi, katero treba uspešno urediti in zgraditi. Spori se prebolijo in po njih nastopi zdravje in razum!

Jugoslovenci se lahko marsičesa učimo pri Čehoslovakih! Nič ne bo škodilo bratom Hrvatim, ako si vzamejo k srcu Hlinkove besede o njihovi avtonomiji pod Ogrsko, Hlinkov preokret pa naj si ogledajo pri nas podrobno oni elementi, ki razdirajo, pa tudi naši vladni krogi. Skupnost in edinstvo nad vsem!

Radić vabi narodne manjšine.

Politične in kulturne koncesije HRSS narodnim manjšinam. — HRSS računa, da dobe slovenski republikanci — klerikalci čujte! — do deset klerikalnih mandatov.

— Beograd, 19. novembra. (Izv.) Beogradska politična javnost zaznamuje tri važne politične dogodke, ki bodo zelo vplivali na razvoj volilne situacije. Prvi dogodek je bil sklep državnega odbora, da se volitve vrše na podlagi ljudskega štetja iz l. 1910., kakor je to predlagal predsednik Ljuba Jovanović. Za predlog je glasovalo šest članov, proti štiri, in to dr. Maček, dr. Hohnjec, dr. Badaj in dr. Verona. Zmaga radikalov v državnem odboru je zelo potrla opozicijski blok.

Voditelji opozicijskega bloka Ljuba Davidović, dr. Maček, dr. Korošec in dr. Spaho so večer ves dan razpravljali o načrtu sporazuma za skupen nastop pri volitvah. Klerikalci se zelo trudijo, da bi si ohranili svoje interesne sfere v Sloveniji ter so pripravljeni na večje koncesije drugod. O teh pogajanjih je bil končno izdan kratek komuniké, katerega priobčuje vse časopise opozicijskega bloka brez vsakega nadaljnega komentarja. Ta komuniké samo pravi, da so »voditelji sporazumnih strank sklenili priporočiti svojim prijateljem, da kooperirajo in skupaj nastopajo, kjerkoli je to z ozirom na lokalne razmere mogoče izvesti.« S tem oficijelnim poročilom skušajo separatisti in federalisti le maskirati skupno in enotno volilno fronto, pojavljajo se pa povsod med temi skupinami načelne difference in HRSS je prva, ki odklanja volilni kompromis.

Značilno je tudi oficijelno poročilo Davidovičeve demokratske stranke, s katerim se pozivljajo vsi opozicijski elementi, celo komunisti, na skupen nastop proti nacionalnemu bloku. Ljuba Davidović pooblašča vse okrožne odbore svoje stranke, da se ozirajo na potrebo, da vstopijo skupno v volitve z vsemi strankami, ki so v opoziciji, proti današnji vladi.

Današnja »Politika« objavlja po informacijah iz Zagreba vsebinsko obliče HRSS glede določitve nosilcev list in

ostalih kandidatov. Vodstvo HRSS je določilo za nosilce liste v Južni Dalmaciji ing. Košutića, v severni Dalmaciji Pavla Radića. V Vojvodini postavi HRSS samostojno listo.

Po informacijah »Politike« vodstvo Radićeve stranke obljublja po svojih zastopnikih znatne politične in kulturne koncesije narodnim manjšinam v Vojvodini. Vodstvo HRSS obljublja narodnim manjšinam, da se hoče boriti in da se bo borilo za to, da v občinah, kjer imajo večino, dobe pravico govoriti v svojem materinem jeziku in da se v osnovnih šolah vrši pouk njih dece v materinskem jeziku. Če imajo narodne manjšine večino v kakem kraju ali celo v županiji, mora se njihov narodni jezik uvesti tudi v upravo in v pravosodje, da dobijo tako slično avtonomijo, kakor jo ima v sovjetski Rusiji vsaka narodna manjšina, če kompaktno šteje 50.000 ljudi.

»Politika« dalje objavlja kratko, da je vodstvo HRSS glede Slovenije sklenilo, da z dr. Korošcem pod nobenim pogojem ne sklene nikakega volilnega kompromisa, ker ta skupina ni republikanska. Vodstvo HRSS je sklenilo, da se v Sloveniji postavijo kandidati v sporazumu s slovensko republikansko stranko. Kandidati se postavijo v ljubljanskem in mariborskem volilnem okrožju. »Politika« dalje objavlja izjavo člana HRSS o dr. Korošcu. Ta radićev pravi: Dr. Korošec kot nameren človek ve, da 5 do 10 slovenskih republikanskih zastopnikov nikakor ne oslabi ugleda Slovencev, nego celo ojača in dvigne položaj slovenskega naroda (!!).

»Politika« pri tem konstatira, da volilna gesla izdana na narodne manjšine od strani HRSS, niso v skladu z našo državno mislijo. Značilno je tudi, da je večeraj dr. Maček izjavil, da HRSS ne postavi lastnih kandidatov v Črni gori in v Makedoniji, da ne bi HRSS tako oslabil svojih zaveznikov.

Radić zahteva republiko.

HRSS se pripravlja za volitve. — Radić odklanja volilni sporazum s strankami, ki niso za republiko. Radićeva megalomanija

— Zagreb, 19. novembra. (Izv.) Današnji »Slobodni dom« objavlja oficijelno pod naslovom »Volilne oblike za vse organizacije in pristaje HRSS« neobičajno važne volilne fermane, iz katerih je jasno, da nastopi HRSS povsod samostojno in da nikjer ne podpira pri volitvah strank federalističnega in separatističnega bloka. V teh objavah naglašja HRSS:

V dalmatinski Hrvatski so vse organizacije razen dveh, predlagale, da predsedstvo HRSS kandidira v Dalmaciji samo banovske Hrvate. Predlogi posebno naglašajo, da se ne sme kandidirati nikdo dalmatinskih gospodov, ker ta gospoda nima niti republikanskega niti seljaškega duha, niti niso ti ljudje v svojem hrvatsstvu dosti odločni, niti ne strlni. Temu predlogu HRSS zadovolji. Z nečeno gosposko skupino v Dalmaciji se ne vodijo volilna pogajanja niti ne sklepa sporazuma, celo z zemljoradniki v Dalmaciji ne, ker so njih voditelji sama gospoda, ne pa republikanci.

V Bosni in Hercegovini se določa za okrožje Travnik nosilec liste Ivan Čelan, za Banialuko Pavel Radić, za Tuzlo dr. Juraj Krnjević. Muslimani rovesod sprajajo organizirane pristaje HRSS, če gre dr. Spaho z Radićem, ali je isto, če glasujejo za Spaho, kot za Radića. Na to vprašanje je potreba povsod odgovoriti: To ni isto! Spaho ni niti za republiko, niti za seljaško pravilo! Muslimani v Bosni je treba pognati, da nas republikanci niti ne ovira, če je njih organizacija muslimanska, ker je danes tudi Trstova republikanska. Toda neumno in strahovito je, ker se ta organizacija ne nazivlje »hrvatska«, nego »jugoslovenska«, ker na takem jugoslovenskem temelju stoji Maglajci in Pašičevi muslimani. Ne more torej biti volilnega sporazuma z JMO! Ni pa potrebna nobena volilna borba z njimi, ker je dr. Spaho pošten in izobražen politik. Ker ni republikanec, je glavna njegova krivda. Zato je potrebno, da dobe hrvatski republikanci absolutno, ali vsaj relativno večino. Če oddajo muslimani nam svoje glasove, tedaj HRSS naraste še

čez 20 mandatov. Spaho dobi 10, skupaj tedaj 30 ali celo 48.

Glede Vojvodine objavlja »Slobodni dom« slične informacije, kakor jih je objavila današnja beogradska »Politika«.

Glede Slovenije objavlja »Slobodni dom«:

HRSS sporazumno s Slovensko republikansko stranko postavi kandidata na štajerskem in Kranjskem. S SLS, ki jo vodi dr. Korošec, ne bo nikakega volilnega sporazuma, ker ta stranka ni republikanska. Dr. Korošec kot pameten politik zelo dobro ve, da pet ali šest ali deset slovenskih republikanskih zastopnikov njega nikakor ne oslabi, marveč mu še ojača položaj ter dvigne ugled slovenskega naroda v Beogradu in v ostalem svetu.

HRSS dalje objavlja, da ne postavi lastnih list v Črni gori, Makedoniji in v Šumadiji, ker ne bi slabili Davidovičevih demokratov. — To ni mogoče, ker ne bi slabili strank združene parlamentarne večine. Da so vse te stranke za republikanstvo, ustvaril bi se v Jugoslaviji republikanski blok z enotnimi listami. — Mi hočemo nastopati stvarno in lojalno kot bivša in bodoča parlamentarna večina.

Postavitev kandidatov.

— Beograd, 19. novembra. (Izv.) Aktualne važnosti postaja vprašanje postavitve kandidatov. Po statutu posamičnih strank določijo v Srbiji kandidati okrožne in srezke skupščine. Pri določitvi kandidatne liste velja večinsko načelo. Nosilec liste za okraj oz. srez postane oni kandidat, ki dobi na dotični skupščini največ glasov. Po navodilih akcijskega odbora je radikalna stranka, začela sklicovati po vsej državi okrožna in srezke zborovanja, da določijo kandidate. Okrožni odbor v Novem Sadu je določil za nosilca liste v tem okraju ministra za narodno zdravje dr. Slavka Miletića. V su-

lovaški volilnem okraju so nastale difference, ki jih skuša glavni odbor stranke »Slobodni dom« rešiti. Zunanji ministar dr. Ninčić zahteva, da postane nosilec liste v tem okraju, česar se upira dr. Radonić. V Sremski Mitrovici je nosilec liste dr. Vojislav Janjić. Ostale kandidate še niso znane.

Do zadnjega časa so nastopali Nemci v Banatu in v Vojvodini zelo rezervirano. Ne vedo, ali naj bi se naslonili na nacionalni vladni blok ali na opozicijo. Za jutri je v Zemun sklican važen shod nemških delegatov, ki imajo rešiti vprašanje nadaljne volilne taktike. Med Nemci je opažati močne struje, ki se naslanjajo na Radićev republikanizem. Državi lojalna skupina nima med Nemci ugodnih tal. Poznavalci razume, zatrujejo, da Nemci po februarskih volitvah ne vstopijo v narodno skupščino v tako velikem številu. Računajo, da dobe samo okoli 4 mandate.

Razkol v SLS.

— Zagreb, 19. novembra. (Izv.) Radićev »Slobodni dom« danes objavlja notico, po kateri je sklepati, da pride do razkola v slovenski klerikalni stranki. Organ HRSS veli o SLS, da se od nje ocede del stranke, ki nastopi pri volitvah z republikanskim programom, kar je najboljši dokaz, da republikanstvo v Sloveniji postaja vpliven političen faktor, ki ga niti SLS ne more več proglasiti za privatno stvar vsakega pristaja. (Na sestanku delegatov klerikalne stranke pred dvema letoma v Celju je bila namreč sprejeta resolucija, ki je proglasila republikansko načelo za privatno last klerikalcev! Gre očitno za dr. Gosarjevo krilo, ki so ga pri zadnjih volitvah potisnili popolnoma v kot. Uredništvo.)

SPREMENBE V POLITIČNI UPRAVI SLOVENIJE.

— Beograd, 19. novembra. (Izv.) Po informacijah Vašega dopisnika je imenovan odvetniški kandidat Ivan Forčesin za okrajnega glavarja v Mariboru, s službenim mestom v Ptuj. Premješeni so: vlad. tajnik I. P. Kluksar iz Konjice v Logatec, vlad. tajnik dr. Janko Vidic iz Radovljice v Ljubljano, vlad. tajnik dr. Tine Čuš iz Kočevja v Krško in vlad. komisar dr. Janko Šiška iz Krškega v Kočevje.

Danes popoldne predloži notranji minister Nj. Vel. kralju v podpis nadaljnje ukaze, ki zadevajo premestitve in imenovanja političnih uradnikov v Sloveniji.

RAZDELITEV REPARACIJ.

— Beograd, 19. novembra. (Izv.) Ministrski svet je večer razpravljal o razdelitvi kvote, ki pristaja naši državi od reparacij za mesec november t. l. v znesku 2.758.000 zlatih mark. Od tega zneska je največ dobilo prometno ministrstvo za naročitev tračnic in vagonov in za tem ministrstvo za šume in rude. Slenjeno je dalje, da se votira 200.000 zlatih mark (okoli 4 milijone dinarjev) za privatne naročbe v Nemčiji. Ministrski svet je prikratk ukinil, da država dovoljava privatnikom nabave na račun reparacij.

IZGON KOMUNISTOV IZ ANGLIJE.

— London, 19. novembra. (Izv.) Notranji minister je sklenil preklicati vsa dovoljenja za bivanje v Angliji vsem komunističnim in socialističnim agitatorjem, ki prihajajo iz Nemčije in Rusije. Dovoljenja za podaljšanje bivanja so prepovedana.

Proračunska razprava v češkoslovaškem parlamentu.

— Praga, 18. novembra. (Izv.) Narodna skupščina je začela razpravo o državnem proračunu. Glavni poročevalec dr. Srdinko je po razdelitvi zelo skrbno, z mnogim statističnim materijalom preskrbljenega poročila naglašal, da potrebuje država za delno izboljšanje gnetnega položaja državnega uradništva za leto 24-25 pol milijarde. Rešitev uradniškega vprašanja je končno tudi odvisna od redukcije uradništva. V nekaj letih bo država primorana reducirati okoli 120.000 državnih uradnikov, če prihodnje leto okoli 40-50.000. Tekom generalne debate so zastopniki Nemcev: soc. dem. Czech, Krepek,

nemški agrarce, in Lodgeman, nemški nacionalni protestirali proti sistemu državnih uprav in nasilni nacionalizaciji gotovih občin od strani vlade.

Nemške stranke so sklenile, da se ne udeležijo proračunske debate. Jutri v sredo podajo zastopniki Nemcev posebno protestno izjavo. Isto so sklenili Madžari. Temu sklepu se je zvečer pridružil tudi slovaško ljudska stranka. Po prečitani protestni izjavi vse te stranke zapuste zbornico. Vlado stranke bodo nadaljevale proračunsko razpravo.

BANCA ADRIATICA.

— Trst, 19. novembra. (Izv.) Radić poloma Banca Adriatice je bilo vse premoženje bivšega upravnega sveta sodno zapečaten. Radić poloma Banca Adriatice je bil v Milanu aretiran član Banca di Roma Alessandrini, bivši generalni ravnatelj tržaške banke.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 7.525.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG
Hruska, plohi od 30-100 mm debelji, ne, od 2 m dolžine, od 20-60 cm širine, franco nakladna postaja: denar 1200, blago 1250; deske 20 in 25 mm, III. vrsta, franco: denar 510, blago 520; skorete 13 milimetrov, I.-III., II.-III. in tretja vrsta, franco: denar 510, blago 530; hrastovi plohi obrobljeni, 2,60 m dolžine, 43 mm franco: denar 1250; brusni les po uzancih Ljubljanske borze, franco nakladna postaja: denar 220; bukova drva, I m dolžine, na pol suha, franco nakladna postaja, 3 vagoni: denar 25, blago 26, zaključek 25; oglje la vilano, franco: denar 119.

ZITNI TRG.
Pšenica, domača, franco Ljubljana, denar 400; pšenica, baška, franco Ljubljana, blago 440; oves, baški, franco Ljubljana, na potu, blago 335; koruza, nova, franco Mitrovica, garat, denar 175, blago 180; rižol, ribničan, origo, franco Ljubljana, denar 450; rižol, ribničan, čiščen, franco Postojna, trans, blago 540; rižol, prepelčan, origo, franco Ljubljana, denar 480; rižol, prepelčan, čiščen, franco Postojna, trans, blago 580; mandolani, origo, franco Ljubljana, denar 390; rižol, mandalon, čiščen, franco Postojna, trans, blago 495; rižol, rjav, origo, franco Ljubljana, denar 410; laneno seme, franco Ljubljana, denar 675, blago 730; ajda, siva, domača, franco Ljubljana, denar 250; ajda, črna, domača, franco Ljubljana, 270; jabolka za stiskanje, franco, gor. postaja, I vagon, denar 120, blago 125, zaključki 120; orehi, slavi, franco Maribor, blago 860; krempir, franco nakladna postaja, blago 125.

EFEKTI.

2½% drž. renta za vojno škodo 111-114, 7% invest. pos. iz let. 1921. 65, Celjska posojilnica d. d. 210-220, Ljubljanska kreditna banka 220, Merkantilna banka 124-127, Prva hrv. štedionica 915, Nihag 62½ Strojne tovarne in livarne 130-148 Trboveljska prem. družba 475, Združene papirnice 109-120, Split cement Portland 1450-1470, 4½% kom. zad. dež. bke. 89, 4½% zast. l. kr. dež bke. 17.

Zagrebska borza.

Dne 19. novembra. Sprejeto ob 13.
Devize: Curih 13.30-13.40, Praga 204.70-207.70, Pariz 362.50-367.50, Newyork 68.50-69.50, London 318.85-321.85, Trst 397.90-399.90, Dunaj 0.0965-0.0985.
Valute: dolar 67.75-68.75.
Efekti: 7% invest. posoj. 1921 64.50 do 65.50; 2½% drž. renta za ratno škodo 113-114, Ljubljanska kreditna 217.50 do 222; Centralna banka 29-31; Hrv. eskompta banka 107-109; Kreditna banka, Zagreb, 108-110; Hipotekarna banka 56.50 do 57; Jugobanka 102-103; Praštedionica 905 do 912.50; Slovenska banka 100; Eksploatacija 68-90; Drava d. d. Osijek, 230-245; Sečesrana, Osijek, 835-840; Isis d. d. 65; Nihag 60; Gutman 735-750; Slavski 190-215; Slavonija 71-72; Trboveljska 450-460.

Inozemske borze.

— Curih, 19. novembra. Današnja borza: Beograd 7.525, Milan 22.45, London 24.04, Newyork 518.75, Pariz 27.22, Dunaj 0.0073.
— Trst, 19. novembra. Borza: Beograd 33.50-33.60, London 107.05-107.15, Pariz 121.10-121.50, Newyork 23.10-23.125, Curih 445.50-446.50, Dunaj 0.0325-0.0328, Praga 68.90-69.25.
— Dunaj, 18. nov. Devize: Beograd 1028-1032, London 327.500-328.500, Milan 3064-3076, Newyork 70.935-71.185, Pariz 3712-3728, Praga 2117-2127, Curih 13.675-13.725. Valute: dolar 70.460-70.860, dinar 1022-1028, lira 3035-3055, češka krona 2106-2122.

Jubilej staroste naših gasilcev.

Jutri praznuje 60 letnico svojega rojstva starosta ljubljanske Gasilske organizacije in eden najstarejših, najbolj aglinih in zaslužnih delavcev na polju gasilske službe, France Barle. Ni kmalu službe, ki bi zahtevala toliko nesebičnega dela, požrtvovalnosti, napora in samozatajevanja, kakor gasilska, in težko bi našli poklic, v katerem mora biti človek vedno tako pripravljen na najtežje žrtve, zvezane često s smrtno nevarnostjo, kakor je to pri gasilcih. Noč in dan morajo bdeti ti čuvarki nad premoženjem in življenjem svojih bližnjih, ob nevihtah, v najhujšem mrazu, poleti in pozimi, vedno, kadar jih kliče dolžnost in zavest težke odgovornosti, morajo odložiti svoja privatna opravila in posvetiti vse sile dela za bližnjega, da rešijo njega in njegovo premoženje preteče nevarnosti. Med elementarnimi nesrečami je požar gotovo najstrašnejši udarec, ki je pomenil za človeška bivanja pravi Damoklejev meč, dokler se niso začela ustanavljati dobro organizirana in moderno opremljena gasilska društva. Šele v novejšem času, ko imamo zanesljivo gasilstvo, je možnost večjih katastrof, ki jih lahko povzroči požar, zlasti po mestih in industrijskih krajih, tako omejena, da se čutimo varne glede življenja in imetja. Zdi se, da je težko misliti življenje brez gasilcev, ker smo že vajeni prizorov, ko v hipu iztrgajo ti zvesti stražarji javne varnosti iz krepčev strahne prirodne sile vse, kar namerava uničiti. A bili so časi, ko za varnost imetja ni bilo tako dobro poskrbljeno, ko so ljudje vsak hip lahko pričakovali, da jih pahne požar na cesto brez strehe, oblačke, hrane in drugih življenjskih potrebščin.

Pomen gasilstva za javni blagor, za človeško družbo in za vsakega posameznika je neprecenljiv. To zavest imamo vsi in zato storimo le skromno dolžnost, če se tem potom spomnimo moža, ki si je pridobil na polju slovenskega gasilstva neveljavni zaslug. France Barle je bil rojen 20. novembra 1864 v Cerkljah pri Kranju. Po končanem študiju in vojaški službi je vstopil 1. 1894 v službo pri mestni občini ljubljani, kjer ga vidimo še danes, torej celih 30 let kot neumornega in vestnega ravnatelja mestnega vojaškega urada. Že v zgodnji mladosti se je zanimal za gasilstvo, ki je bilo pri nas šele v razvoju, in ko je delala ta važna in prepotrebna ustanova po Sloveniji prve korake, je bil Barle med prvimi, ki so ji posvetili vse sile. Kot mestni policijski uradnik je imel obilo dela z gasilstvom, ki je kmalu absorbiral ves njegov prosti čas. Da bi bil v neposrednem kontaktu z našim gasilstvom in mu tako pomagal do izpolnitve, je prošil za sodelovanje pri ljubljanskem gasilskem društvu, ki je seveda z veseljem ustrelo njegovi želji in mu 1. 1899 poverilo vodstvo društvene blazine. To važno mesto je zavzemal do 1. 1921. Barle je postal duša ljubljanskega prostovoljnega gasilskega in reševalnega društva. Njemu se imamo zahvaliti, da se je slovensko gasilstvo ločilo od nemške zveze ter

pristopilo k slovenski gasilski zvezi, ki je izvolila ljubljana za svojega podstarosta.

Ta se pričena plodonosno Barletovo delovanje na polju modernega gasilstva. Med vojno je tudi gasilstvo mnogo trpelo, ker je politika razdvajala gasilske vrste. Barle je bil tisti, ki je po prevratu s svojo marljivostjo in veliko ljubeznijo do dela napravil razdvojen slovensko gasilstvo zopet pod skupni prapor. Posrečilo se mu je pritegniti v skupno gasilsko zvezo vse gasilstvo Slovenije. Ta zveza, ki je bila delo njegovih neumornih rok, je dobro vedela, kaj pomeni Barle za razvoj in napredek gasilstva, zato ga je izvolila za starosta. Kot starosta je živel samo za gasilstvo. Z žilavo vztrajnostjo se je lotil dela. Sestavil je obširen gasilski poslovnik in vezbenik, preuredil pravila požarni red itd. Stopil je takoj v stike z drugimi gasilskimi organizacijami naše države, da se ustanovi državna gasilska zveza in vseslovensko gasilsko združenje. Tu vidimo ljubljana kot zavednega in agilnega Slovana. Prva ideja se mu žal ni uresničila, za to pa zamagala druga. Vseslovenskega gasilskega kongresa v Varšavi 16. avgusta 1924 se je udeležil tudi naš slavilonec, ki je bil izvoljen v odbor.

Nič manj plodonosno, kakor na praktičnem gasilskem polju, pa je Barletovo delo tudi na polju strokovne izpopolnitve in gasilske teorije. Njemu gre priznanje in hvaležnost gasilstva kakor tudi vse ostale javnosti, da smo dobili vzorno urejeno strokovno glasilo. Gasilec, ki ga vodi neumorni starosta poleg vseh drugih funkcij že od 1. 1912. Javnost je že opetovano zabeležila zaslug te vzorne gasilca. Tako je bil v juliju 1924 izvoljen na občnem zboru JGS za prvega častnega člana, ljubljanskega občina pa ga je pred leti imenovala za častnega meščana. Tudi bratski češkoslovaški in poljski narod je dostojno ocenil in nagradil njegovo delo s tem, da ga je češka in poljska Gasilska zveza odlikovala s krasno kolajno.

Tako stoji pred slovensko javnostjo skromen, neumorni in skrajno požrtvovalen, ne da bi pričakoval za svoje velike zaslug priznanja ali plačila. In ker se vsi dobro zavedamo, da je gasilstvo eminentne važnosti, da brez te ustanove ni varno naše imetje pred najstrašnejšim zlom-požarom, da je vzorno organizirano slovensko gasilstvo sad Barletovega dela, čutimo tudi dolžnost, da mu k 60 letnici stisnemo neumorno roko in iskreno čestitamo. Gasilska služba je naporna in odgovorna, njena vloga v javnem in privatnem življenju je neprecenljiva, in vendar so gasilska društva redka izjema, ki nikoli ne sili v javnost za pohvalo in priznanjem. Ta lepa poteza je v veliki meri lastna tudi našemu slavilonceu kot prvaku slovenskega gasilstva. Naj torej ne tolmachi teh vrstic drugače nego kot izraz iskrenega čustva globoke hvalečnosti in priznanja, ki nas navdaja, ko mu kličemo: Še mnoga letal!

vidualno premišljen in izgrajen tip, ki ga smemo stavljati ob stran njegovemu mestnemu poglavarju v »Revizorju«.

Medvedova je bila pristna srbska boljša provincijalka, Rogozova temperamentna hči, ki zna z razbijanjem posode braniti svojo ljubezen napram snubcu, katerega ji starši vsiljujejo. Vsaka figura je že iz dela samega odlična, ostro orisan tip: Trije srečni pisarji (Kralj, južno črnokosi Cesar in »dobebeleli« Levav s kapitalnim mačkom), potem Rogoz, ki ima vizitko, da je »srezki špijon«. Izmišlil si je čisto svojo masko s krivimi obzi; dalje pandur z leseno nogo (Plut), oba trevoča iz čaršije (Sest in Osipovič), in v manjših vlogah Drenovec in Danilo.

V igri je toliko humorja, da se je gledalstvo ves čas od srca smejalo, a vživalo tudi žgočo satiro. Drugi akt je nekoliko trpel gledé tempa. Prizor z zaslišavanjem »sumljivca« osebe se je nekoliko vlekel. To naj še popravijo, pa bo stvar na vsi črti prav izvrstna.

Obžaloval sem pa, da niso raje igrali v izvornem jeziku. Igra zahteva prav srbskega lokalnega kolorita in v tega se je težko vmisli brez srbsčine in le njej lastnih glasov in vzklikov. Je isto, kakor je bilo s Petrovičevim »Pijaškoma«. Preje bi to vrste srbsko delo rad poslušal v čisto tujem jeziku, nego pa v zelo sorodnem, ki pa le nima srbske pastoznosti in toplote.

Kaj je dejal pisatelj sam k naši vprizoritvi? Bil je ž njo jako zadovoljen. Našel je, da smo igri dali nov slog, višji slog, nego ga je zanj dozdaj poznal. Doma igralo to igro kot popolno glumo, podčrtavajo še, kar je že avtor sam podčrtal. Pri nas so igro dvignili na nivo klasične komedije. Nušiću se je simeči zardelo, da je delo globle, literarno več vredno, nego je doslej mislil. Zapazil je, da tudi ta, prav na intimni domači milijem naslonjena satira ni le priprava razmahniti se preko domačih odrov, nego sme prav zmagonosno prekoračiti tudi granice domovine in lastnega naroda.

Ce smemo (ne da bi hoteli postati bahavi, nego le v laže razumevanje) napraviti primerjavo: Zgodilo se je nekaj takega, kakor s Straussovo »Fledermaus«. Ki so jo izpoznali vredno dunajske dvorne opere. Iz običajnega operetnega nivoja se je naenkrat dvignila na gladino komične opere, ki se sme imenovati med najboljšimi deli te stroke.

Zanimalo me bralce, da je o Nušiću prinesla »Neue Freie Presse« daljši, zelo simpatičen članek, enako tudi »Journal des Debats« in tudi neki veliki angleški list.

Ene največjih zanimivosti tega ponosnega jubileja pa je gotovo, da je Branišlav Nušić med nebrojnim čestitkami našel tudi ono pesnika Gerharta Hauptmanna, dasi se nista nikdar lično spoznala v življenju.

Ni mi pa menda treba omenjati, da je bil Nušić sinoči tudi koncem svoje hudomušne konference in po obeh aktih igre burno in dolgotrajno aklimiran od publike in igralstva. Navdušena mladina ga je na koncu koncev pričakovala tudi ob avtomobilu in mu klicala »Živijo«, ko se je odpeljal v spremstvu gospe soproge, gospe hčerke in njenega soproga, pisatelja Predića na banket v hotel »Union«.

Po gledališki predstavi je priredila uprava narodnega gledališča na čast slaviloncev in njegovi obitelji intimno večerjo v hotelu »Union«. Prireditve so se udeležili poleg gledališke uprave veliki župan dr. Vilko Baltič s soprogo, gospa Franja dr. Tavčarjeva, gospa Milenka Žerjavova, zastopnik mestne občine ljubljanske dr. Milutin Zarnik, zastopnik prosvetne uprave dr. Fran Vidic, predsednik Društva slovenskih leposlovcev dr. Alojzi Gradnik, več pisateljev, zastopniki časopisja in raznih kulturnih organizacij. V imenu oblasne uprave je pozdravil Branišlava Nušića veliki župan dr. Baltič, čestitajoč mu k jubileju s tolikim uspehom kronanega dela in izražajoč nado, da ohrani usoda še dolgo leta odličnega kulturnega delavca troinemu narodu. V imenu gledališke uprave je ljubljani ponovno čestital intendant Matej Hubad. V globoko zasnovanem govoru je nato očrtal pomen Nušićevega delovanja, dramaturga našega gledališča, pesnika Ottona Zupanciča, Nušićevega literarnega delovanja ter ga predstavil v luči, v kakršni ga zre on, prvi med slovenskimi literati. Za Zupancičem je govoril sam Nušić. Izrekel je iskreno zahvalo za vse dokaze ljubavi, spoštovanja in priznanja ter poudarjal, da sprejema vse te izraze navedenja in priznanja kot poslednji od onih, ki so izvršili prepoved srbske književnosti. Spominjal se je Kostića, Gjura Jakšića in drugih svojih sobojevnikov, ki so že zdajna legli v grob, ne da bi doživeli za svoje delo in za svoje zaslug kakršnokoli priznanje. Geslo vseh teh je bilo povesti srbsko književnost nazaj k duši narodni. Ta svoj cilj so tudi izvedli ter tako položili idejni temelj za veliko delo narodnega osvobodjenja in ujedinjenja. Svoja izvajanja je zaključil z vzklikom: »Priznanje glavni u ime svojih mrtvih drugoval!« Glavni urednik Risto Pa-

štoslemšek se je spominjal Nušića kot aktivnega borca za narodna ideala, ki je odložil svoje pisateljsko pero, da se na čelu Narodne Obrane in drugih borbenih organizacij bori za uresničenje jugoslovenske ideje. V imenu mestne čine je jubilarju v izbranih besedah čestital mag. ravnatelj dr. Milutin Zarnik, želeč, da bi bila njegova muza še dolgo vrsto let ohranjena našemu narodu. — Branišlav Nušić s soprogo, hčerko in zetom odpotuje danes popoldne ob 17. iz Ljubljane. Namenjen je v Sarajevo, kjer se tudi te dni vrši Nušićeva proslava.

— Boris Popov, član opernega gledališča, poučuje solo-petje. Sprejema stranke od 17. novembra dnevno od 14. do 16. ure v prostorih pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, Narodni dom, I. nadstropje, desno. Preizkušnja glasu 50 Din.

— V petek dne 21. t. m. gostuje v naši operi gospod Jan Mestek, tenorist opere v Plzinu in sicer v vlogi Manrice v Trubaduru. Gospod Mestek je jako priljubljen član pizenske opere in velja za najboljšega tenorista v Plzinu. Drugo njegovo gostovanje se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. in sicer poje Janka v Prodani nevesti.

— Rigoletto. Danes v sredo zvečer se poje za red B opera Rigoletto in sicer v sledeči zasedbi: Gilda ga. Lovčeva, Madalena ga. Thyerriljeva, Giovanna ga. Smolenska, Grofica ga. Assejeva in paž ga. Ribičeva. Rigoletto poje g. Popov, Voljodo g. Kovač, Sparafuzija g. Betetto, manjši vloge g. Mohorič, g. Subelj, g. Perko in g. Pip. Nov je baritonist Berlot, učence prof. Kozine, ki nastopi pri današnji predstavi prvikar na odru in sicer v vlogi Monterona. Dirigira g. Neffat, režira pa g. Bučar. Drama ostane danes zvečer zaprta.

— Sentjakovski gledališki oder vrtori v soboto, dne 22. novembra moderno žalozigro nemškega pisatelja Anton Wildgansa »Beda«. Posetite predstavo. Vstopnice so v prodajarni v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

Občni zbor „Glasbene Matice“ v Celju.

Celje, 16. novembra.

V petek, 14. tm. ob 8. zvečer se je vršil v poslopiju Glasbene matice v Celju njen redni občni zbor ob lepi udeležbi glasboljubnega občinstva. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik društva ravnatelj g. Gruđen in omenjal v svojem nagovoru, da Glasbena Matica v Celju kljub prošljam dosedaj še ni prejela potrebne državne podpore in da je tako sama sibi prepričana. Naloga Glasbene Matice v mnogo višji meri pojmuje celjska mestna občina, ki je to institucijo v odlični meri podprla in med drugim tudi urenila ravnateljevanje stanovanj ter tako omogočila njegov prihod v Celje. Velike važnosti za zavod je, da se prične zanimati zanj poleg države tudi širša javnost.

Iz poročila tajnice je razvidno da se je prišel pouk na zavodu 1. septembra 1923 in končan 28. junija 1924. V začetku lanskega šolskega leta je štelo število gojencev 95, do konca šolskega leta pa je to število razveselilo naraslo na 130. G. ravn. Sancin je poudaril, da je bilo v letu 1923/24 v Celju 10. Glasbena Matica je priredila v minulem poslovnem letu vrsto lepo uspešnih koncertov: 4. oktobra 1923, ljubljanski koncert ravn. Sancina, 9. oktobra koncert Zikovega-kvarteta, dalje koncert Tront (glasovir), Tkaličice-Ličar (celoglasovir), cerkveni koncert v kapuc. cerkvi. Zavod je priredil letos tudi 3 zelo posrečene mladinske koncerte v Nar. domu, h katerim je imela dostop šolska mladina in učno osebje. Glasbena Matica je tudi omogočila uprizaritve dveh operet v celjskem Mestnem gledališču s tem, da je dala v to svrhu na razpolago svoj orkester. Ob koncu šolskega leta je priredil v Mestnem gledališču zavod dve javni produkciji gojencev. Razveselilo je dejstvo, da so se finančne skrbi zavoda v preteklem poslovnem letu izdatno zmanjšale in da izkazuje društvena blagajna letos prvič aktivno bilanco v poslovanju.

Iz blagajnikovega poročila je razvidno da je znašal lanski deficit Glasbene Matice 11.000 Din, a da se je letos izpremenil v aktivno postavko 1337 Din. Skupni dohodki so znašali 64.341,10 Din, izdatki za 63.004,10 Din. V okviru Glasbene Matice se je ustanovila tudi koncertna posredovalnica. Za bodočo šolsko leto čakajo Glasbeno Matico še večje naloge, ki jih bo mogoče izvršiti, ako bo občinstvo odločno in iskreno podpiralo stremiljenja našega glasbenega zavoda.

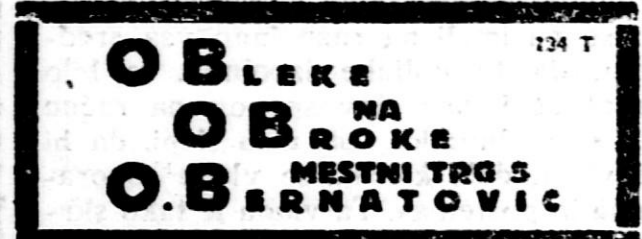
Ravnatelj zavoda g. Sancin je poročal občnemu zboru, da šteje Glasbena Matica v Celju sedaj 186 gojencev. Na zavodu se poučuje gosli, glasovir, čelo, bas, solopetje in mladinska petje. Zavod je pridobil za novo šolsko leto troje učnih moči: g. prof. Francota (gosli) in g. prof. Verličev (solopetje) in g. Pregla (mladinsko petje).

Gospodarjevo poročilo omenja, da se deli inventar Glasbene Matice na tri skupine: glasbila, notni material in opremo. Vse je v najlepšem redu. Nabaviti bo treba nekaj novih stolov in skrinj, da se bo ves inventar vzdrževal trajno v dobrem stanju.

Pri volitvah je bil zopet izvoljen za predsednika g. ravn. Gruđen, za odbornike pa g. Zupancičeva ter g. ravn. Jeršinovič, ravn. Serajnik, dr. Savič, prof. Fink, Pfeifer in Medvedšek. Preglednika računov sta zg. ravn. Marinček in Smodiš.

Pri slučajnostih se je razmotrivalo o vprašanju, kako pridobiti v poslopiju Glasbene Matice še en učni lokal, da ne bo treba v to svrhu iskati zavetja v poslopiju stare gimnazije, kar bi bilo že z ozirom na vedno prenašanje za ponk potrebne glasovirja zelo oteženo. S tem vprašanjem se bo bavili novi odbor.

Ob 10. je zaključil predsednik z zahvalo za lepo udeležbo občni zbor.

Narodna čitalnica v Celju.

(Občni zbor.)

Občni zbor se je vršil v soboto, 15. tm. zvečer v prostorih Čitalnice v Narodnem domu. V odsotnosti obolenega društvenega predsednika g. dr. Jos. Serneca je otvoril in vodil občni zbor župan g. dr. Hrašovec. V svojem nagovoru je poudaril razmeroma lepo udeležbo in omenil, da obstoja Nar. Čitalnice že od 1. 1862, in je najstarejše društvo v Celju. Že iz pleteta do društva je zanimanje in delo zanj potrebno. Čitalnica tvori vez med posameznimi drugimi društvi, posebno o priliki raznih prireditiv. Društvo ima lepo knjižnico in člani se vedno dokaj pridno obiskujejo društveni lokal. Slejkoprej obstoja torej živa potreba, da se društvo, ki ima za našo narodno in kulturno stvar toliko zaslug, še vnaprej vzdrži in da nadaljuje svoje plodonosno delo. Društvo si bo moralo nabaviti še nekaj časopisov in lokal se bo moral po zimi redno kuriti. Omeniti je treba, da ima Čitalnica svojo gostilniško koncesijo v Narodnem domu.

Po odobritvi zapisnika zadnjega občnega zbora, ki se je vršil dne 24. 11. 1923, je predčital tajnik g. Čepin svoje poročilo, iz katerega posnemamo, da je iz Čitalnice nastalo Celjsko pevsko društvo in da so člani Čitalnice ustanovili leta 1893. celjskega Sokola. V dolgoletnem delovanju društva je treba omeniti dvoje imen, ki sta s celjsko Čitalnico v najtesnejši zvezi. To je ime našega narodnega borca dr. Josipa Serneca, ki je malone od ustanovitve Čitalnice njen član in ime župana dr. Hrašovca, ki je že nad 4 desetletja njen član in podpredsednik. V zadnjem času, ko so nastala razna druga kulturna in nacionalna društva, se je naloga Čitalnice sicer zmanjšala, vendar pa vrši društvo še vedno visoko kulturno delo zlasti s svojo knjižnico, ki jo posejajo vsi naši sloji, tako uradništvo, dijaštvo kakor tudi delavstvo. Zanimanje občinstva za Čitalnico v splošnem pa je nezadostno in graje vredno. V minulem poslovnem letu je bila Čitalnica naročena na 4 dnevne (v prvi polovici na 5) in na 15 drugih listov. Časopisje za Čitalnico nima one važnosti, kakor bi bilo želeli, to pa iz razloga, ker razne prireditve dostikrat onemogočajo redni poset društvenega lokala, in pa, ker se je razpasla čudna navada, da nekateri čitatelji odnašajo časopise. Čitalnica je izgubila na članstvu 8, pristopilo je na novo 9, izstopilo 17 in šteje sedaj 119 članov in članic.

Čitalnica je imela v minulem poslovnem letu 10.523,11 Din prejemkov in 6311,71 Din izdatkov. Čisti dohodek znašajo torej 4211 Din 40 par.

Društvena knjižnica je odprta vsako sredo od pol 18. do 19. po potrebi tudi v nedeljah od 11. do 12. dop. Od skupnega števila 100 odjemalcev jih je posejalo knjižnico redno po 20 oseb. V minulem poslovnem letu se je nakupilo in dalo deloma v vezavo večje število knjig, vendar pa manjkajo še mladinska dela.

Pri volitvah je bil zopet izvoljen za predsednika g. dr. Jos. Sernec, za podpredsed. g. dr. J. Hrašovec. Za odbornike so izvoljeni: g. dr. Sernec, g. dr. Savič, g. dr. Kerna, g. dr. v. sv. Lilek, Čepin, Bervar, Grobelnik in Pečnik, za pregledovalce računov pa g. ravn. Kralj in Stermeck.

Zupan g. dr. Hrašovec se je v toplih besedah spominjal umrlega dolgoletnega člana notarja Lovra Baša kot poštenega značajnega in narodnega moža. Slava njegovemu spominu! Po kratkih slučajnostih je župan dr. Hrašovec zaključil občni zbor.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

DRAMA.

Začetek ob 20. zvečer.

Sreda, 19. nov.: zaprto.

Četrtek, 20. nov.: Zora, dan, noč Red E

Petek, 21. nov.: Pri Hrašovcih Red A

Sobota, 22. nov.: Šestero oseb 1888 avtor- Red C

Red C

Nedelja, 23. nov.: Sumljiva oseba Izven

Ponedeljek, 24. nov.: Paglavka Red B

OPERA.

Začetek ob 19.20. zvečer.

Sreda, 19. nov.: Rigoletto Red B

Četrtek, 20. nov.: Cavalleria rusticana. V Red D

vodnjaku Red D

Petek, 21. nov.: Trubadur. Gostovanje Red F

tenorista Jana Mesteka iz Plzina. Red F

Sobota, 22. nov.: Rusalka Red E

Nedelja, 23. nov.: Prodana nevesta, gosto- Izven

vanje tenorista Jana Mesteka iz Plzina.

Ponedeljek, 24. nov.: zaprto.

M. Z. Proslava Nušićevega jubileja.

Pred dubkom polno hišo radostno-svečanega razpoloženja je sinoči stonil na oder našega dramskega gledališča Nušić. Ako bi ne poznali že dolgo njegovega ljubega lica, v katerega ostrih a dobrodušnih potezah vedno prežita kavstičen humor in satira, bi mislili, da gledamo drobno in suhotno raščnega diplomata iz kake romanske dežele. Nušić se nam je predstavil v fraku, opremljen z vsemi, zelo številnimi redovi in kordoni, ki so vnianja priča njegovih zmag za svoj narod.

Na odru so ga pričakovali že razna zastopstva z lovrovimi vencmi in trobojnim trakovi. Ko se je slavilonec prikazal, je iz auditorija zagrmelo ploskanje, ki skoro ni hotelo vzeti konca. Potem je pisatelja ogovoril najprvo intendant Hubad, nato v imenu igralškega združenja Betetto, dalje dr. Gradnik za naše književnike, Drenovec za pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in neki akademik za akad. društvo »Jadrane«. »Ljub. Zvon« je Nušiću poklonil spominski album, drugi govorniki pa vence. Nato zopet splošni aplavz brez konca.

Naposled je slavilonec prišel do besede in je uveljed svojo konferenco z lepo primero, kako nabira slično čebeli širom našega naroda sadove ljubezni. V nadaljnjem je zelo humorno pripovedoval usodo svoje »Sumljive osebe, ki

je radi ostrih udarcev na srbsko upravo in činovništva za časa kralja Milana ložala okrog 40 let nevpriporočna in bila odklonjena polagoma od treh intendantov Narodnega pozorišča, med njimi naposled od intendanta — Nušića samega. Intendant Nušić je gledal v zrcalo pisatelja Nušića ter ž njim debatiral o tej satiri. Intendant jo je naenkrat čital z drugimi očmi, nego je je preje pisatelj. Ko je med svetovno vojno moral i Nušić pred sovražnikom bežati iz Skopja, je pobral v naglici seboj one svoje rokopise, ki jih je imel za najvrednejše. »Sumljivo osebo« je spetoma vrغل proč v hiši nekega Arnava, ker je bil svezjen še vseeno pretežak. A usoda je hotela, da je končno moral popustiti ravno ono, kar je se seboj nesel. Padlo je v roko sovražniku, kateri je rokopise sežgal.

Po vojski pa je oni Arnav srečal Nušićovo gospo in jo opozoril, da je gospod na begu pri njej pozabil nekaj popisane. On, hišni gospodar, pa je stvar shranil in bi jo zdaj rad oddal nazaj. Bil je rokopis »Sumljive osebe!« Tako je čudna sodba obnavljala uničenja ravno to delo, ki nikoli ni moglo doživeti čneva svoje uprizaritve.

Sedaj živimo pod drugačno svohodo. Delo je že zdavnaj nad vse popularno, saj so pa njegovi bičevi udarci tudi namerjeni prav na slabe strani gotovega uradnega Srbijanstva, kakor Gogoljevi v »Revizorju« na tedanjo uradno Rusijo. V obeh delih si daje duška splošno mišljenje poštenega naroda, katero sicer ne sme ali tudi ne zna na dan z ono elementarno ostroščjo, ki jo zasluži žigosane zlorabe. Le pisatelj more tukaj deliti pravilne zaščite, pisatelj, ki zna svojo pretrpko satiro zaviti v prijeten humor in vžigajoče dovipe. To pa se je Nušiću posrečilo prav tako, kakor Gogolju.

Nušić sam je prav zavestno hotel vdariti po gotovih srbskih razmerah na sličen način, kakor je to storil na Ruskem Gogolj. Zato je Nušić svojemu delu v rokopisu dal tudi podnaslov: »Gogoljada v dveh činih.«

In ta prelestna gogoljada se nam je sinoči prikazala prvič na našem gledališču. Bo se pa še nešteto krat, ker jo imamo prav iz lastnega srca, dokaj boli, nego »Revizorja«, ki za gledamo kot sliko dosti bolj oddaljenih nam razmer.

Igra je bila ob Rogozovi režiji izvrstno pripravljena. Putjata je s svojim srezkim kapetanom podal indi-

vidualno premišljen in izgrajen tip, ki ga smemo stavljati ob stran njegovemu mestnemu poglavarju v »Revizorju«.

Medvedova je bila pristna srbska boljša provincijalka, Rogozova temperamentna hči, ki zna z razbijanjem posode braniti svojo ljubezen napram snubcu, katerega ji starši vsiljujejo. Vsaka figura je že iz dela samega odlična, ostro orisan tip: Trije srečni pisarji (Kralj, južno črnokosi Cesar in »dobebeleli« Levav s kapitalnim mačkom), potem Rogoz, ki ima vizitko, da je »srezki špijon«. Izmišlil si je čisto svojo masko s krivimi obzi; dalje pandur z leseno nogo (Plut), oba trevoča iz čaršije (Sest in Osipovič), in v manjših vlogah Drenovec in Danilo.

V igri je toliko humorja, da se je gledalstvo ves čas od srca smejalo, a vživalo tudi žgočo satiro. Drugi akt je nekoliko trpel gledé tempa. Prizor z zaslišavanjem »sumljivca« osebe se je nekoliko vlekel. To naj še popravijo, pa bo stvar na vsi črti prav izvrstna.

Obžaloval sem pa, da niso raje igrali v izvornem jeziku. Igra zahteva prav srbskega lokalnega kolorita in v tega se je težko vmisli brez srbsčine in le njej lastnih glasov in vzklikov. Je isto, kakor je bilo s Petrovičevim »Pijaškoma«. Preje bi to vrste srbsko delo rad poslušal v čisto tujem jeziku, nego pa v zelo sorodnem, ki pa le nima srbske pastoznosti in toplote.

Kaj je dejal pisatelj sam k naši vprizoritvi? Bil je ž njo jako zadovoljen. Našel je, da smo igri dali nov slog, višji slog, nego ga je zanj dozdaj poznal. Doma igralo to igro kot popolno glumo, podčrtavajo še, kar je že avtor sam podčrtal. Pri nas so igro dvignili na nivo klasične komedije. Nušiću se je simeči zardelo, da je delo globle, literarno več vredno, nego je doslej mislil. Zapazil je, da tudi ta, prav na intimni domači milijem naslonjena satira ni le priprava razmahniti se preko domačih odrov, nego sme prav zmagonosno prekoračiti tudi granice domovine in lastnega naroda.

Ce smemo (ne da bi hoteli postati bahavi, nego le v laže razumevanje) napraviti primerjavo: Zgodilo se je nekaj takega, kakor s Straussovo »Fledermaus«. Ki so jo izpoznali vredno dunajske dvorne opere. Iz običajnega operetnega nivoja se je naenkrat dvignila na gladino komične opere, ki se sme imenovati med najboljšimi deli te stroke.

Zanimalo me bralce, da je o Nušiću prinesla »Neue Freie Presse« daljši, zelo simpatičen članek, enako tudi »Journal des Debats« in tudi neki veliki angleški list.

Ene največjih zanimivosti tega ponosnega jubileja pa je gotovo, da je Branišlav Nušić med nebrojnim čestitkami našel tudi ono pesnika Gerharta Hauptmanna, dasi se nista nikdar lično spoznala v življenju.

Ni mi pa menda treba omenjati, da je bil Nušić sinoči tudi koncem svoje hudomušne konference in po obeh aktih igre burno in dolgotrajno aklimiran od publike in igralstva. Navdušena mladina ga je na koncu koncev pričakovala tudi ob avtomobilu in mu klicala »Živijo«, ko se je odpeljal v spremstvu gospe soproge, gospe hčerke in njenega soproga, pisatelja Predića na banket v hotel »Union«.

Po gledališki predstavi je priredila uprava narodnega gledališča na čast slaviloncev in njegovi obitelji intimno večerjo v hotelu »Union«. Prireditve so se udeležili poleg gledališke uprave veliki župan dr. Vilko Baltič s soprogo, gospa Franja dr. Tavčarjeva, gospa Milenka Žerjavova, zastopnik mestne občine ljubljanske dr. Milutin Zarnik, zastopnik prosvetne uprave dr. Fran Vidic, predsednik Društva slovenskih leposlovcev dr. Alojzi Gradnik, več pisateljev, zastopniki časopisja in raznih kulturnih organizacij. V imenu oblasne uprave je pozdravil Branišlava Nušića veliki župan dr. Baltič, čestitajoč mu k jubileju s tolikim uspehom kronanega dela in izražajoč nado, da ohrani usoda še dolgo leta odličnega kulturnega delavca troinemu narodu. V imenu gledališke uprave je ljubljani ponovno čestital intendant Matej Hubad. V globoko zasnovanem govoru je nato očrtal pomen Nušićevega delovanja, dramaturga našega gledališča, pesnika Ottona Zupanciča, Nušićevega literarnega delovanja ter ga predstavil v luči, v kakršni ga zre on, prvi med slovenskimi literati. Za Zupancičem je govoril sam Nušić. Izrekel je iskreno zahvalo za vse dokaze ljubavi, spoštovanja in priznanja ter poudarjal, da sprejema vse te izraze navedenja in priznanja kot poslednji od onih, ki so izvršili prepoved srbske književnosti. Spominjal se je Kostića, Gjura Jakšića in drugih svojih sobojevnikov, ki so že zdajna legli v grob, ne da bi doživeli za svoje delo in za svoje zaslug kakršnokoli priznanje. Geslo vseh teh je bilo povesti srbsko književnost nazaj k duši narodni. Ta svoj cilj so tudi izvedli ter tako položili idejni temelj za veliko delo narodnega osvobodjenja in ujedinjenja. Svoja izvajanja je zaključil z vzklikom: »Priznanje glavni u ime svojih mrtvih drugoval!« Glavni urednik Risto Pa-

štoslemšek se je spominjal Nušića kot aktivnega borca za narodna ideala, ki je odložil svoje pisateljsko pero, da se na čelu Narodne Obrane in drugih borbenih organizacij bori za uresničenje jugoslovenske ideje. V imenu mestne čine je jubilarju v izbranih besedah čestital mag. ravnatelj dr. Milutin Zarnik, želeč, da bi bila njegova muza še dolgo vrsto let ohranjena našemu narodu. — Branišlav Nušić s soprogo, hčerko in zetom odpotuje danes popoldne ob 17. iz Ljubljane. Namenjen je v Sarajevo, kjer se tudi te dni vrši Nušićeva proslava.

— Boris Popov, član opernega gledališča, poučuje solo-petje. Sprejema stranke od 17. novembra dnevno od 14. do 16. ure v prostorih pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, Narodni dom, I. nadstropje, desno. Preizkušnja glasu 50 Din.

— V petek dne 21. t. m. gostuje v naši operi gospod Jan Mestek, tenorist opere v Plzinu in sicer v vlogi Manrice v Trubaduru. Gospod Mestek je jako priljubljen član pizenske opere in velja za najboljšega tenorista v Plzinu. Drugo njegovo gostovanje se vrši v nedeljo, dne 23. t. m. in sicer poje Janka v Prodani nevesti.

— Rigoletto. Danes v sredo zvečer se poje za red B opera Rigoletto in sicer v sledeči zasedbi: Gilda ga. Lovčeva, Madalena ga. Thyerriljeva, Giovanna ga. Smolenska, Grofica ga. Assejeva in paž ga. Ribičeva. Rigoletto poje g. Popov, Voljodo g. Kovač, Sparafuzija g. Betetto, manjši vloge g. Mohorič, g. Subelj, g. Perko in g. Pip. Nov je baritonist Berlot, učence prof. Kozine, ki nastopi pri današnji predstavi prvikar na odru in sicer v vlogi Monterona. Dirigira g. Neffat, režira pa g. Bučar. Drama ostane danes zvečer zaprta.

— Sentjakovski gledališki oder vrtori v soboto, dne 22. novembra moderno žalozigro nemškega pisatelja Anton Wildgansa »Beda«. Posetite predstavo. Vstopnice so v prodajarni v kavarni Zalaznik na Starem trgu.

Pravni vestnik.

— Zakon za volitve narodnih poslancev za narodno skupščino. Zbirka zakonov XVI. snopci. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna družba v Ljubljani. Cena s poštno vred Din 12,50. Pravkar je izšel v Ljubljani Voljni zakon, kakršnen je veljaven za volitve, ki se bodo vršile v februarju za narodno skupščino. V zakonih so vpoštevane vse izpremembe, s katerimi se je zakon l. 1922 dopolnil. Knjižica, ki jo je izdala Tiskovna družba v Ljubljani, bo vsem uradom in strankam pri volitvah neobhodno potrebna.

Darila.

Uprava našega lista je prejela sledeča darila:

Din 25.— kateri je darovala g. Teresija Tkalec za ubogo rodbino Gruđen v Stopičah pri Novem mestu;

Din 100.— za dijaško kuhinjo »Domovina«, darovalnih po g. Franci Tičar v poskušanje pokojnega ravnatelja g. Iv. Katičja;

Din 20.— je darovala neimenovana se revnega izemilčarja;

Din 200.— za slepe vojake, katere je daroval g. Karol Poljanar, kavarar v Ljubljani, mesto vencia na krsto g. Andreja Štupana, biseriga kavararja v Ljubljani.

Lekrena hvala!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. novembra 1924.

Kosilo za visoke gospode.

V soboto smo brali v »Slovenca« dolgo poročilo, v katerem opisuje nekdo, kako je dobil samostan v Stični na Dolenjskem novega opata, Slovenca dr. A. Kostelca. Ob tej priliki so se zbrali visoki cerkveni gospodje, da proslave dogodek z običajnim pompom in sijajem. Zvonovi so peli, na gruču za samostanom so pokali topiči, rakete so švigale v zrak, bengalična luč je razsvetljevala noč, celo stari zvonik stiške farne cerkve je zazarel v električni luči. Lepo je bilo. Samostan je pripravil kosilo povabljenim gostom, med katerimi so bili tudi visoki gospodje. Tako pravi poročilo o tej cerkveni slovesnosti.

Lepo je bilo in gospodje so bili židane volje, ker gotovo ni manjkalo razkošnih jedil in pijače, ker je stiški samostan ena najbogatejših cerkvenih ustanov v Sloveniji, ki pač lahko priredi tako sijajno zabavo, seveda samo za visoke gospode. In ko smo čitali opis tega veselega razpoloženja, smo se nehoti vprašali: Ali ni v slovenski javnosti poštenjaka, ki bi obrnil medaljo in pokazal ljudem senčno stran? Ali smo res že tako daleč, da ne ločimo besede od dejanja, da ne vidimo, kako prirejajo visoki gospodje na račun bednega ljudstva bogate gostije, z druge strani pa neprestano trobijo, kako napenajo vse svoje mišice, da bi ustregli ljudstvu in zboljšali njegov gnetilni položaj. Prav nič nimamo proti novim opatom in z veseljem pozdravljamo prvega Slovenca na tem mestu, toda ne moremo se strinjati z visokimi gospodi, ki se zbirajo na bogate pojedine, dočim trpi slovensko ljudstvo čisto pomankanje vsakdanjega kruha, ne moremo odobravati dvojne morale ljudi, ki govorijo in oznanjajo eno, delajo pa drugo.

Stiški samostan je znan daleč naokoli kot solidna cerkvena ustanova, ki je imela že pred vojno milijonsko premoženje. Dolina med Stično in železniško postajo je pokrita z rodovitnim poljem in krasnim smrekovim gozdom. Po pašnikih vidi potnik, ki se vozi po naši hriboviti Dolenjski, sto in sto glav goveje živine. Vse to je last samostana. Nekdaj je bila ta zemlja v rokah odtonitnih kmetov, ki jih je visoka samostanska gospoda preganjal v skalovje, kjer morajo z rokami obdelovati polje in nositi gnoj na hrbtu, ter so tla nerodovita in hribovita. Ti siromaki vzbujajo sočutje vsakogar, kdor ima v sebi še iskrico socialnega čuta in ljubezni do bližnjega. Visoka samostanska gospoda tega čuta seveda nima, ker bi sicer ne gledala ob bogato obložene mize, kako si trpi v skalovju krvavo služijo košček črnega kruha. Čemu samostanu toliko zemlje, čemu gozd, ki so ga prodali gospodje pred leti za težke tisočake, čemu tolika krčeva živine in konj? Ali bi ne mogli dati del tega ogromnega bogastva revežem, ki so jih spravili malone na bešaško palico? O tem naj razmišlja novi opat, in če je poštenjak, bo priznal, da je naš glas pravičen.

★ ★ ★

— Olajšave na železnicah za državne uradnike. Iz uradniških krogov nam pišejo: Doslej so imeli državni uradniki samo trikrat na leto pravico do znižane vožnje za polovico ceno, to pa za vse razrede in vse vrste vlakov. Od 1. januarja 1925 pa bodo imeli višji uradniki z visokošolsko ali srednješolsko izobrazbo olajšave polovične cene in sicer za vse vožnje v letu, ali le za 1. ali 2. razred. To izgleda obetljivo, pa je v resnici le ukinitje doslejšnjih pravic in polabljanje gnetnega položaja. Doslej se je t. zv. višji uradnik poslužil olajšave samo za daljše vožnje, kjer je mogel kaj profitirati, če se je vozil v 3. razredu. To je bilo samo 3krat v letu mogoče, pa je ipak pomnilo neki prihranek na izdatkih za potovanje. Tudi razen na teh daljših potovanjih se je vozil višji uradnik vedno v 3. razredu, osebno na izlete, da se preko nedelje nekoliko odpočije. Poslej se bo pač lahko vozil v 2. razredu, če bo hotel svoje rodbinske člane, potne tovariše zapustiti, plačal bo pa vedno toliko, kakor prej. Tukaj torej ne pridobi ničesar, pri dolgih vožnjah pa izgubi doslejšno ugodnost polovične vožnje v 3. razredu. Vidi se, kako so višji uradniki bivšemu železniškemu ministru Sušniku na srce prirastli! Na videz jim je nekaj dal, v resnici pa nekaj vzeli! Favoriziranje višjega uradništva že davno ni več na mestu, ker je višji uradnik na slabšem, kakor nižji. Plača differira za tako malenkost, da ne prihaja več v poštev, a reprezentančne dolžnosti, večje in težje vzgojevalne razmere glede otrok ga pa napravljajo, če se vse skupaj preudari, relativno še za večjega revčka kakor so nižji uradniki! Časi, ko je bil dvorni svetnik ali višji računski svetnik primeroma boljše kakor nižji uradnik ali zvanjski plačan in je vsaj skromno mogel izhajati, so izza svetovne vojne minili. Zato pa naj bi sedanjim ministrom za

železnice pravočasno popravil krivico, ki jo je storil minister na razp. Sušnik višjim uradnikom, in jim dal pravico vožnje se poljubno v katerem razredu koli za polovično ceno. Višjih uradnikov ni treba na železnicah tlačiti in pravne druge razrede, napolnijo naj jih šmioviti sloji, med katere se ne morejo šteti državni uradniki nobene kategorije!

— Jugoslavija — deželo izredne bodočnosti. V naši državi se mudi, kakor smo že poročali, gosp. Claude de Sese, eden izmed ravnateljev pariske »Banque des Pays de l'Europe Centrale«, katera je v zvezi s »Slavensko banko«. V pogovoru z novinarji je izjavil, da smatra Jugoslavijo za deželo izredne bodočnosti, ki se že bliža. Finančna politika je na pravi poti in s podporo agrokulturnega bogastva se bo deviza kmalu stabilizirala. Paziti pa je treba, da ne bi skok dinarja skrhval industrijo, ki je šele v začetku razvoja. On smatra našo zemljo za najsigurnejšo glede plasiranja kapitala. Posebno pozornost mu vzbujajo Bosna. Treba pa železnici, in sicer velike železniške mreže. To je nujno. Iz Bosne gre Claude de Sese v Dalmacijo, potem na Sušak in v Ljubljano.

— Kako smiselno klerikalci invalide. V nedeljo je priobčil »Slovenec« izvirno brzojavko iz Beograda, v kateri agitira med invalidi za predstojajoče volitve in laže na vse pretege, kako hoče sedanja vlada pomagati invalidom na ta način, da finančno ministrstvo poviša carino na izvozno in uvozno blago. Invalidi niso tako nesposobni, da bi verjeli tem klerikalnim racam. Saj se niso pozabili, kako so jim tigri obetali zlate gradove, dokler niso prišli na vlado, ko so pa imeli na razpolago vsa sredstva, da te obljube izpolnijo, je bilo naenkrat konec slavošpevov na račun teh sirot. Invalidi tudi niso slepi, da bi ne videli dela klerikalne vlade »sporazuma in poštenja«. Ta vlada je tako skrbela za reveže, da je državnim upokojencem znižala še itak mizerne pokojnine. Prav tako je skrbela tudi za invalide, ki jih je tolažila z obljubami, mesto da jim je zvišala podporo in uveljavila invalidski zakon taktat, ko je bila po pisavi lastnega časopisja trdna in je imela v narodni skupščini večino. Za to so vse klerikalne laži zaman. Ker invalidi ne poljejo na te limanice. Res je, da hoče vlada nacionalnega bloka za vsako ceno prisiljati tem nesrečnim žrtvam na pomoč. Po čl. 278 proračuna za 1. 1924/25 je ministrski svet pooblaščen določati draginjske doklade invalidom in njihovim rodbinam dotlej, dokler ne bo sprejel invalidski zakon, ki naj definitivno uredi to vprašanje. Na izrečno željo kralja je finančno ministrstvo določilo komisijo, ki izdela načrt, po katerem se zvišanje draginjske doklade invalidom v mejah finančnih sredstev, ki so ministrstvu na razpolago. Vlada pa hoče zvišati draginjske doklade tako, da bo poskrbljeno za invalide prav tako, kakor če bi bil že v veljavi invalidski zakon. S tem je jasno povedano, da klerikalci tudi invalidom nesramno lažejo.

— Še enkrat stanovanjski zakon. Prejeli smo ta-le dopis: Cutim se dolžnega razjasniti piscu novice v »Slov. Narodu« 16. tm. da niso hišni gospodarji postali kar čez noč, kakor trdi pisec, milijonarji, marveč so si mogli zgraditi svoj dom samo vsled svoje pridnosti, skrbnosti in varčnosti ter po dolgem trudu, pri čemer so si morali marsikaj odtrgati od svojih ust. Hišni gospodarji si niso svoja premoženja pridobili spekulativnim potom, kakor mnogi, ki jih omenja pisec in o katerih pravi, da so sedaj berači. Oni so imeli svoj denar naložen v bankah in so samo spekulirali in se smejali onim, ki so si z žrtvami in s trudom gradili lastno streho. Tolklo se mi je zdelo potrebno povedati v obrambo hišnih posestnikov. — Josip Firibar, hišni posestnik v Ljubljani.

— Ljudsko vseučilišče v Beogradu. V nedeljo 16. t. m. so se pričela zopet predavanja na ljudskem vseučilišču v Beogradu. Prvi je predaval g. Sima Ložanić o kmetijstvu in njegovem razvoju do današnjega dne. Predavanje je bilo zelo zanimivo. Da dosežemo v poljedelstvu ono, kar že imajo drugi narodi, treba, da proučimo svoja zemljišča in da delamo po dobljenih naukih. Ojoli preizkuševališče naj se razvija ločeno naše poljedelstvo gospodarstvo.

— Otvoritev železniške proge Velež. Šip se je izvršila v nedeljo 16. t. m. na svečan način ob navzočnosti zastopnikov državne oblasti in »Kraljine Srbije«. Iz Beograda sta prva ministra soprobraja in gradjevinar ter več poslanec. Ljudstvo je železnice nekako veselo.

— 39 vagonov koruze za kraljo, zadate pa elementarnih nevarnosti. Ministrstvo poljoprivrede je oddalo 39 vagonov koruze za razdelitev med državljane, ki so jih zadela letos elementarna nevarnost, v prvi vrsti med otro, kateri valed poplav niso mogli prideti k koruzi.

— V zvezi državljanskega sta upravitelja ruske državljane Vladimir Iraklić in Jaka Krivica.

— Odločanje. Apostolski nuncij je izročil upravitelju Ballova plovarne v Beogradu Karlu Matanšek red Pro Ecclesia et Pontifice, s katerim ga je odlikoval papež Pij XI. Matanšek je predsednik društva za zidanje katoliške cerkve v Beogradu. Visoko papeževo odlikovanje je dobil za to, ker uspešno vodi to akcijo. Katoliško cerkev v Beogradu prične zidati ba je se prihodnje leto.

— Zmagovalec v guslarski tekmi. Na Mitrov dan so pridili v Ali Pašinemu mostu pri Sarajevu tekmo narodnih guslarjev, pri kateri se je s sviranjem in pevanjem narodnih pesmi priboril prvenstvo seljak Nija Ivanišević iz Nikšića v Crngori.

— Predavanje o kmetijstvu v Šofari za rezervne oficirje se uvrde po učnem načrtu, ki ga je sestavilo ministrstvo poljoprivrede.

— Razvite dobrotvoljske zastave v Suseku. Dobrotvolci vasi Susek v Srebru razvijajo svojo zastavo 21. t. m. Svečanosti se udeležiti tudi kraljev zastopnik. Kurnoval bo rez. kap. dr. Giga Nikolić.

— Skupščina zveze dobrotvolcev je določena na dan 23. t. m. Izvoli se novi odbor in pretresala se bodo razna aktualna vprašanja, zlasti vprašanje izboljšanja materialne stanja dobrotvolcev. Čudno, da še ni naznanjeno, kje bo skupščina ali v Beogradu ali Sarajevu.

— Kraljeva organizacija JDS Vič vabi svoje odbornike in vse somišljenike, da se sigurno udeležijo sestanka, ki se vrši danes v sredo zvečer ob 20. v gostilni Sokolskega doma na Viču. Na dnevnem redu je razgovor o bodočih državnoborskih volitvah.

— Smrtna kosa. Po dolgotrajni boleznii je danes umrla g. Ivana B. l. a. s. trgovka v Ljubljani. Pokojnica je bila izredno delavna in podjetna žena. Vsi, ki so jo poznali, so jo cenili in spoštovali. Pogreb bo v četrtek 20. t. m. ob pol 15. iz Wolfve ul. št. 8. na pokopališču k Sv. Križu. Bodi li ohranjen blag spomin! — Danes popoldne ob 15. pokopajo v Tržiču gospo Mag. Ph. Katjo Lavičkovico, rojeno Rastavico, soprogo ondotnega lekarnarja g. Bihoslava Lavičja. Umrla je v najplešči dobi 31 let. Pokojnica je bila visoko neobrazovana dama. Doma je bila iz Zagreba. Prišedši v Tržič, se je popolnoma vživela v ondotne razmere in si priborila najodličnejše mesto v ondotni naši narodni družbi. Vstopila je v vsa narodna društva in se tudi aktivno udeleževala društvenega življenja. Bila je navdvočena Sokolica, in kot tako so jo tudi volili v odbor Sokola. Tudi v Slovenskem bralnem društvu je bila marljivo delavna, za kar so jo tudi volili za podpredsednico tega društva. Vsa ta narodna društva bodo težko pogrešala svojo aginjo in poštovnovalno no članico. Zapušča užaloščenega sorodca, sinka Zdenka in hčerki Vlasto in Lidusko. Bodi simpatični pokojnici ohranjen blag spomin, njeni spoštovani rodbini pa naše iskreno sočutje!

— V Zagrebu je umrl Vladimir Krešić, ustanovitelj in prvi generalni ravnatelj Hrv. slav. zemaljske hipotekarne banke. Pokojnik je bil ustanovitelj Hrvatskega plan. društva, ki ga je ob priliki svoje 50-letnice izvolilo za svojega častnega člana.

— Banca Adriatica. Preiskava teče dalje. Zastilavca na dolgo obdobje in priče. Preiskovalni sodnik je odredil sekvester na premoženje enega izmed upravnih svetnikov banke. Sledili bodo še drugi sekvestri, ako se prizadeje sami ne priglasijo k načrtu za poravnavo škode.

— Pristanjski konsorcijski Reka-Baroš? Konferenca v Benetkah sicer dela ali italijanski nameni se ne uresničujejo, kakor so mislili odposlanci iz Rima. Za Reko bidejo trd boji in med drugim predlagajo konsorcijski za pristanjski Reko in Baroš. O konsorcijsu se je svoj čas razpravljalo pa je propadel in Baroš smo dobili mi, kakor se je to pač moralo zgoditi! »Piccolo« pravi, da prijateljstvo, ki se gradi med obema sosedoma, nasvetuje dober sporazum za reško pristanjsko, moderno urejeno in pripravno za zaledni promet, skupno z Barošem — ali mi Jugoslovenci pravimo, da se načrt italijanskega sporazuma ne krije z interesi našega morskega brega, zato se ne sme uresničiti. Baroš je na, naša sveta dolžnost je, da skrbimo za svoja pristanjska! To menda razume tudi italijanska gospoda, ki naj nikar ne meša svojega »prijateljstva« med naše pristanjske zadeve. Italijanske Reke mi ne bomo redili!

— Reka z zlato kolatno za civilne zasluge. V ponedeljek je bil zopet slovesen italijanski dan na gospodarsko propadajoči Reki. Prišel je Duca d' Aosta in pripel na stari mestni prapor kolajno za civilne zasluge. Tudi govoril je in vspešno blagoslavljal zaupanja v Italijo. Bil je velik vrišč po mestu, kakor vedno ob takih prilikah, ali vse take svečanosti ne prinesejo Reki resitve. Samo trenutno omamijo grenko razpoloženje reškega prebivalstva. Duca d' Aosta je postal na Reki časten mešan.

— Propaganda za našo pomorsko kopališče. Zveza kopališč je imela na Sušaku sejo, v kateri je premotrivala sredstva za uspešno propagando v prid našim pomorskim kopališčem. Predvsem treba misliti na propagando v inozemstvu. Izdajali se bodo prospekti kopališč in letovišč, lično izdelani z ilustracijami naših krajev in morskimi brezovi. Na Sušaku se odpravi potniško-prometna filijala zagrebškega »Putnika«, katera bo mogla vsem, ki potujejo preko Sušaka, dati potrebne informacije o naših kopališčih.

— Železniške tračnice. Te dni se pričakuje prve pošiljave železniških tračnic iz Nemčije, ki se pripeljejo s parobrodom na Sušak, od koder jih nalože na vlake za progo zagrebške železniške direkcije. En del gre v Gračac za dogradbo proge Gračac-Krka, drugi del pa za izmenjavo starih tračnic na progi Sisek-Brod. Direkcija je v to svrhu še vse potrebno ukrenila.

— Lirizacija prosvetnih oddelkov pri pokrajinskih upravah. V prosvetnem ministrstvu so končane priprave za likvidacijo prosvetnih oddelkov vseh pokrajinskih uprav, ki jih je ustanovila prejšnja vlada.

— Dijaški-rekreati, ki se sproščeni vsiljskega službovanja v kadru, se opozarjajo na naredbo vojnega ministrstva, da lahko prispejajo pri najbližjem vojnem okrog, če tega še niso storili.

— Nov kovani denar. Po sklepu ministrskega sveta se v kratkem naroči kovani niklajski denar po 2 Din, 1 Din in po ½ Din. Novci naj bi imeli italijansko-belgijski tip. Celokupno se da kovati za 200 milijonov dinarjev niklajskih denarja.

— Novo šolsko poslopje zgradilo v Bačkem Petrovem selu in zajedno s šolo zgradilo tudi stanovanja za učitelje. Šolski odbor je dovolil za zgradbo 1 in pol milijona dinarjev.

— Rizirjenje Učiteljskega Doma v Beogradu. Uprava Učiteljskega združenja je sklenila, razširiti svoj Dom, ker so sedanjí prostori že pretesni. V to svrhu se obrača do vseh učiteljskih združenj s prošnjo za prispevanje. Učiteljski sinovi, ki bodo študirali v Beogradu, bodo dobivali od Doma podporo.

— Samomor lepe muslimanke. V selu Koridova, srez Kumanovski je bila najlepša devojka Nedžda Alibegović. Bila je črnila las, imela je globoke modre oči in bila je vitke elegantne postave. Dekle se je zaljubilo v Bolgara Stanca Antova in ker ji oče ni dovolil, da se poroči z njim, se je obesila.

— Boj s tihotapci. V selu Podgaj pri Tuzli je nastala borba med financarji in seljaki, ki so tihotapili tobak. Seljaki se na klico: stoj! niso hoteli ustaviti, nakar je straža streljala. Na begu je bil ustreljen Serafić Adit.

— Po 7 letih prijet morilec. Leta 1917 je potoval v mesecu decembru trgovec Albert Frisch iz Bos. Gradiške v Banjaluku. Na poti med Maglajem in Klačinami sta se mu pridružila dva neznanca in eden od teh je prosil Frischa, da-li sme prisesti v voz. Frisch mu je to dovolil, naslednji dan pa so ga našli vsega krvavega v vozu. Frisch je bil prepeljan v bolnico, kjer se je zavedel in je izjavil, da mu je neznanec, ki ga je sprejel v voz, med potjo porinil nož v hrbet. Frisch je umrl 18. decembra po dolgi bolezni. Oblasti so zasledovale storilca, vendar ga niso mogle izslediti in še sedaj, po sedmih letih, se je ugotovilo, da se je kritičnega dne vozil s Frischom kočijaž Branko Malčević iz vasi Štip. Malčević, oče treh otrok, je bil aretiran.

— Živčno bohotim in duševno potrtim priskrbi izredno mila grenčica Franz-Josef dobro prebavo, čisto glavo in mirno spanje.

TARZAN

se prodaja od 23. novembra naprej v »KINO IDEAL«

Iz Ljubljane.

— † Anton Luckmann. Danes dopoldne je nenadoma preminul v Ljubljani visoki starosti 82 let gospod Anton Luckmann, hišni posestnik in zasebnik. Blagi pokojnik je bil markantna osebnost v našem mestu. Spoštovan in čistan vsled svojega ljubeznivega in koncilijantnega značaja. V svojih moških letih je bil živahno delaven ter je odlično sodeloval ob ustanovitvi otroške bolnice v Ljubljani. Jako delaven na karitativnem polju je imel pokojnik vedno odprte roke za siromake in potrebne. Agilen mož se je mnogo udeležoval na gospodarskem polju. Bil je med ustanovniki Kranjske stavbene družbe, ki se je razvila v veliko podjetje. Skupaj z gospodom Bambergom je ustanovil tovarno za klej v Ljubljani in je odlično sodeloval pri ustanavljanju ljubljanske plinarne, ki je bila prvotno delniška družba. Svoj čas je bil družabnik stare in ugledne privatne banke I. C. Luckmann v Ljubljani. Odličnega pokojnika ohranijo vsi prijatelji in znanci v častnem spominu.

— Za božičnico revnih otrok so darovali mestnemu magistratu (socialno političnemu uradu): tvrdka »Elite«, Prešernova ulica, blago za 5 oblek, tvrdka Snol blago za obleke, tvrdka Čestnik nekaj blaga, tvrdka Magdič več kosov otroškega perila, tvrdka Bonac različne pisalne potrebščine, g. Stupica več kosov obleke in čevljev, Pomladak rdečega kriza iz zbirke 1. in 2. novembra Din. 6.26, čisti dobiček pri prodaji sveč iste dni pa znaša 7.340 Din. Iskrena hvala vsem darovalcem in nabiralcem! Število revnih otrok znaša ca 1000, za kar je potreba še mnogo sredstev, da se nabavi najpotrebnejše stvari. Beda v nekaterih rodbinah je velika, vsled česar apeliramo na vsa dobra srca, da prispevajo po možnosti za to božičnico. Vsako darilo je dobrodošlo. Ne odklanjajte nabiralk, temveč pomagajte kolikor je mogoče. Darovi se lahko oddajo tudi na mestnem magistratu, socialno politični urad.

— Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo del za napravo treh lesenih in ometanih barak na betonskem podstavku, za skupno 12 zaslihih stanovanj po 1 sobo in kuhinjo s pritlikinami. Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica 1. Ponudbe je vložiti najkasneje do 22. novembra 1924 popoldne pri imenovanem uradu.

— Strokovni posk v francoščini daje izborna kvalificirana oseba. Poljsnila daje gospa Ferezina dr. Jenkova na Jurčičevem trgu.

— Kolo jugos. sester v Ljubljani ima v četrtek 20. nov. ob 16. redno odborovo sejo.

— Društvo »Soča« priredi v soboto 22. novembra ob pol 21. zvečer v salonu pri »Levu« predavanje o psihološkem problemu mase. Predava g. Stojan Balč, ab. iur. Problem mase njenega mišljenja in čustvovanja je posebno aktualno v našem času, ki ga imenujemo »ero mase«. Masa je odlično faktor v politiki, ona

dviga na svoje rame voditelle, izvaja revolucije in daje naši dobi svoj pečat. Zato bo omenjeno predavanje prav posebno aktualno, h kateremu vabimo vse člane in prijatelje društva »Soča«. Vstop prost.

— Telovadba za dame. Zdravstveni in estetski razlogi so rodili med damami željo, da otvori »Atena« poseben tečaj za damsko telovadbo tudi letošnje sezone. Želji je društvo ugodilo ter sprejema nadaljnje prijase ob ponedeljkih in četrkih od pol 6. do pol 7. ure v licejski telovadnici, Bleiweisova cesta. 395/n

— Klub Primork priredi tudi letos svoje plesne vaje in vabi k udeležbi svoje prijatelje in lanske obiskovalce. Prijave se sprejemajo v četrtek, petek in soboto od 15.—17. ure v damski sobi kavarne »Emona«. Odbor. 408/n

— Na 1. rednem občnem zboru »Akademskoga kluba Orjuna«, ki se je vršil v sredo dne 12. t. m., je bil izvoljen ta-le odbor: predsednik: Kajnih Zdravko, cand. iur.; podpredsednik: Poharc Ivan, cand. iur.; tajnik: Domicelj Pavel, stud. ing.; bagajnik: Jelenc Gojmir, cand. iur.; odborniki: Segota Pero, stud. phil., Meichner Franjo, stud. ing., Vučemilović Čiro, cand. ing.; Tajnik.

— Najcenejše in najnovejše obleke se dobé samo — Selenburgova ulica št. 3 pri Gričar & Mejač. 11989

— Izgubila se je zlata zapestnica. Ker je drag spomin, se prosi, da jo pošten najditelj vrne proti nagradi v upravi »Slovenskega Naroda«. 397/n

— K umorlu Ferdinanda Pipana. — Pisca pisma z dne 6. nov. t. l., ki je bilo oddano na pošto na železniški progi Maribor-Ljubljana, naprošam vnovič, da mi pošljete obiljubljene podatke, ki bodo gotovo v korist preiskave. Istočasno naprošam pisca, ki je pisal dve pismi g. dr. Oradniku pod naslovom »Iskanje itd.«, naj pošlje točnejše podatke, ki so mu morda znani o »Sifiranih pismih«. Eventualno se naj oba pisca osebno zgledita pri meni. Talmot ilma je zajamčena. Policijski direktor: dr. Guštin.

— Tatvine. Izpred trgovine Maksa Černaka v Slovenskem drevoredu je bila 18. t. m. ukradena po neznanem storilcu pločevinasta ročka z vsebino 20 litrov petroleja. Černak ima 150 Din škode. — Fran Jakli, trgovec z usnjem, je na policiji prijavil, da je bil izpred njegove trgovine na Poljanski cesti dne 17. t. m. ukraden tri kg težak komad usnja, vredn 300 D.

— Požar na Vrtači. Danes zjutraj ob 6.15 je opazila hišnica Cerita 3., da se iz šupe vrtnarja Alojzija Korzike, ki se nahaja za Vrtačo, močno kadi. Hišnica je takoj obvestila v hiši se nahajajočo orožniško postajo, ta pa telefoničnim potom resnično postajo. Gasilci so takoj prihiteli na lice mesta ter ugasili požar, ki je med tem zavzel že večji obseg. V nevarnosti so bila v bližini se nahajajoča lesna skladišča Kranjske stavbene družbe, vendar so gasilci preprečili večjo katastrofo. V šupi so bila shranjena vrtna orodja, dalje se je nahajalo tam različno vrtno orodje in cvetlični lončki. Kako je požar nastal, še ni ugotovljeno, sumi se pa, da je bil podtaknjen. Škoda znaša okoli 25—20.000 Din, šupa pa je bila zavarovana samo za 5.000 D.

— Policijske ovadne. Včeraj so prišle na policijo sledeče ovadne: radi tatvine 4. pianosti 1. posesti orožja brez dovoljenja 1. prestopka cestno-police. reda 2. prekrščenja pol. ure 2. nesreče 1. požara 1. prepovedanega povratka 1. plesa brez dovoljenja 1. aretacije: 1 oseba radi vlačuganja in 1 oseba radi beračenja.

— Prileta orosilnica. Danes zjutraj je bila v Sp. Šiški aretirana 26 letna Beti Zadnik, doma iz Vodal pri Tržiču. Betica je bila pred dobrim mesecem izgnana radi vlačuganja za dobo 10 let iz Ljubljane. Srce pa ni miru ji dalo in iz Ljubljano jo je spet prignalo... Sedaj bodo Betico odgonskim potom odgnali.

— Nepreviden kolesar. Kurjač Fran Zalar je 18. tm. ob 13. pop. po Bleiweisovi cesti tako naglo vozil, da je na križišču Bleiweisove in Tržaške ceste podrl na tla dijakla Viljama Puhja, ki je dobil pri padcu lažje poškodbe.

— Dobra zamenjava. Dne 18. tm. se je nahajal v gostilni Kaféž v Florijanski ulici uradnik gradbene direkcije Maks Semen. V času med 21. in 23. uro pa je neznan storilec izmaknil njegovo črno suknjo, vredno 1500 Din in 150 Din vreden klohub pustil pa je tam svojo ponošeno kratko suknjo in oguljeno športno čepico. Pač dobra zamenjava.

Iz Celja.

—c Mestno gledališče. V petek, dne 21. novembra gostuje v našem gledališču Narodno gledališče iz Maribora. Vprizori se Bahrova komedija v 3 dejanjih »Otroci« za abonement.

—c Volitve v narodno skupščino. Mestni magistrat razglašja tozadevno sledeče: Stalni volilni imeniki volilcev za narodno skupščino za mesto Celje so razglašeni pri mestnem magistratu v sobi št. 2 vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne ter so vsakemu na vpogled. Vsakdo ima pravico, da v navedenih urah volilne imenike pregleda, prepiše, natisne ter da zahteva bodisi zase, bodisi za drugega naj se popravi v njem, kar misli da je treba popraviti. Popravek volilnega imenika se more pri mestnem magistratu zahtevati neposredno ustno ali pisмено ter se morelo vsaki zahtevi popravka priložiti potrebna dokazila. Ker se smejo po določilih čl. 12 zakona o volilnih imenikih z dne 30. VI. 1922. »Uradni list« št. 1. pokrajinske uprave za Slovenijo z dne 24. VI. 1922 št. zakona 183 zahtevati popravki volilnega imenika še iz 13 dni po razgledanju imenika in je bil ukaz o volitvah v Narodno skupščino objavljen v »Službenih Novinah« 10. nov. t. l., poteče 15 rok za reklamacije 25. nov. 1924. »Reklamacije« je torej vlagati do vstopeta 25. nov. t. l. Pri volitvah v Narodno skupščino dne 8. februarja 1925 smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v volilne imenike.

Gospodarstvo.

Novo notranje posojilo v Franciji

2. novembra je bil objavljen v francoskem »Uradnem listu« (Journal officiel) zakon o razpisu notranjega likvidacijskega posojila. Predno je bil izdan dekret prezidenta republike in predno je sklepal ministrijski svet o novem notranjem posojilu, je predložil finančni minister prezidentu obširno poročilo, v katerem utemeljuje potrebo posojila. Gre za izdajo 10letnih državnih bonov. Z zakonom z dne 28. decembra 1923, dopolnjenim z zakonom z dne 23. marca 1924, je finančno ministrstvo pooblašeno izdati letno 10letnega leta kratkotrajne državne bone v znesku 7 milijard frankov pod pogojem, da se rok za izplačilo ne zavleče preko 1. 1934. S tem notranjim posojilom bo francoska država, ki je nastala pri obnovi porušene pokrajine, kjer je država izdala večje vsote, ne da bi imela za to potrebno kritje, z druge strani pa bi rada dobila sredstva za izplačilo prejšnjih dolgov, čiji rok že poteka.

Tip novega notranjega posojila je sledeči: državni boni za dobo 10 let, s 50 odstotni obrestmi, ki podleže likvidaciji s 150 odstotki nominalne vrednosti. Poleg tega ima državna blagajna pravico, kupovati te papirje na borzi po paritetnem ali pod paritetnim tečajem v razmerju do 3,5 odst. letno od minimalnega zneska, ki ga je dalo posojilo, 10letni boni uživajo vse ugodnosti, ki jih nudijo državni lastnikom dolgotrajnih državnih bonov, zlasti kar se tiče oprostitve davkov in 50odstotne premije pri bodočih posojilih. Zadnja določba omogoča lastnikom teh 10letnih bonov, da si zagotovijo izplačilo kapitala že dolgo pred potekom določenega 10letnega roka in sicer s premijo, ki je enaka polovici tega kapitala in ki ne spada pod dohodninski davek.

Obresti se bodo izplačevale vsako polletje, in sicer 25. aprila in 22. oktobra. Cena emisije teh bonov je paritetna, to je 100 odst. Posojilo se razpiše v obliki večjega števila po 1000 obligacij po 500 frankov. O izkupičku na borzi bo finančni minister poročal vsako leto prezidentu republike. Poleg omenjene premije pri likvidaciji teh bonov v znesku 50 odst. nominalne vrednosti imajo lastniki za slučaj bodočega notranjega posojila pravico do premije, ki ne sme biti manjša od 0,25 odst. Podpisovanje bonov se je pričelo 12. novembra in traja do 10. decembra. Lahko pa se začne tudi pred določenim rokom. Boni bodo izdani v serijah po 500, 1000, 10.000 in 100.000 frankov. Pri podpisovanju se bodo izdajala časovna potrdila, ki jih državna banka pozneje nadomesti z obligacijami. Obresti od teh bonov se računajo od 25. oktobra 1924. Lastniki imajo pravico do prvega kupona v znesku 12,50 odst. od 25. 250 in 2500 frankov, ki zapade 25. aprila 1925.

—g Preko Rakeka se je izvozilo v Italijo meseca septembra 1907 konj, 5239 goveč, 38 telet in 144.000 komadov pernatine.

—g K trgovski pogodbi med Italijo in Finsko se poročajo podrobnosti, kak boj se je bil polni dve leti v pogajanjih med tema dvema državama radi vinskega vprašanja. Kakor znano, je Italija ena izmed dežel, ki proizvede največ vina, na Finskem pa je v veljavni rigorozna alkoholna prepoved. Po dolgih pogovorih so se Italijani in Fini sporazumeli tako, da se bo pošiljalo italijansko vino na Finsko izključno v medicinske svrhe. Znižajo se carinski stavki na južno sadje, orehe in mramor iz Italije, Fluska pa bo izvažala kondenzirano mleko, separatorje, lesne izdelke in drugo.

—g Radio-industrija v Avstriji. Z Dunaja poročajo, da je industrija še vedno kakor že dalje časa slabo zaposlena, izjema pa dela radio-industrija. Njene tvornice imajo toliko naročil, da se dela v njih preko navadnega dnevnega urnika in da delajo celo

v dveh urnikih ter da nekateri važnejši radio-predmetov trenutno sploh ni dobili.

—g Novosadka blagovna borza 18. nov. Na produkti borzi notirajo: Pšenica baška 12 vag. 372,50—375, srbska 1274 kg 320; oves baški 2 vag. 275,50; srbski 265; kuzu za 10 vag. za marc in april 180; 23 vag. sremske prompt 170—172,50; moka »o ss« 1 vag. 570; štev. »a« 3 vag. 380; štev. »7« 330; otrobi 1 vag. 170.

—g Vprašanje obresti. Dne 17. t. m. se je vršila pri tujakih podružnicah Narodne banke kraljevine SHS na željo generalnega ravnatelja Dr. Novakovića, konferenca z zastopniki ljubljanskih denarnih zavodov (bank, hranilnic in posojilnic), ki je razpravljala o ureditvi obrestne mere. Znano je, da je dala uprava Narodne banke kraljevine SHS inicijativo za regulacijo obrestnih mer, ki naj bi se maksimirale za vlogge z 10 %, za posojila pa z 18 % vstevši vse provizije. Povod k temu koraku so dale nezdružne razmere, ki vladajo v celni državi in ki povzročajo dnevno naraščanje že itak ogromnega števila konkurzov, insolvent itd. Visoka obrestna mera vlog, ki jo zahtevajo vlagatelji, dalje ogromne davčne obremenitve, naraščajoča režijska silila denarne zavode, da povečavajo vsled tega obrestne mere posojil. Pri omenjenem sestanku se je ugotovilo, da je bila Slovenija prva, ki je pričela že pred 4 leti z regulacijo obrestne mere v svrhu, da prepreči nezdružno in nesolidno konkurenco na tem polju in s tem neželube posledice takega medsebojnega konkuriranja. Takrat sklenjeni dogovor je funkcioniral skoro brezhibno do zadnjega časa, ko ga je začela ovirati denarna kriza in za zlasti konkurenca iz sosednih pokrajin. Predlogi generalnega ravnatelja Dr. Novakovića so našli torej polno razumevanje pri zastopnikih denarnih zavodov, ki so tudi načeloma takoj pritrdili želji Narodne banke kraljevine SHS, da se ustvari v prvi vrsti dogovor glede obrestovane vlog, veljaven za celo državo in da se potem pristopi čimprej tudi k regulaciji obrestne mere v deželi. Najdemo se, da bo prinesel ta korak, če ne ravno takoj, pa vsaj v doglednem času izdatno ozdravljenje gospodarskih razmer v naši državi in da bo s tem pomagano zlasti naši industriji, obrti ter trgovini, ki težko vzdržuje današnje stanje. 407/n

—g Kolonialno blago. Cene sladkorja so bile doslej za vsa država enake, zdaj pa so v mestih v bližini državne meje nekoliko padle. Povprečna razlika znaša 25 para. V Zagrebu so cene sladkorja za 10 para nižje, v Mariboru in Ljubljani za 15 para, v Beogradu pa so ostale neizpremenjene. V Bosni so od 5—25 para poskočile. Svetovni trg kave v sladkorni industriji labilno tendenco. Cene kave so poskočile prejšnji teden najmanj za 10 šillingov, na kar so začele ponikniti na 105—9. Ta rešila ni trajala dolgo. Čez teden dni je blago v cenah znatno poskočilo, tako da je dosegla kava 119—9. Ta cena je nekoliko padla sredi tedna, v ponedeljek pa je znatno poskočila na 120. Cene italijanskega ržja so nekaj tednov neprestano naraščale. Utrdilo se je, da se zadnje dni. Indijski rž se je pretekli teden znatno podražil. Glede olja je potrdil na vseh trzihi stabilen.

—g Premog iz Amerike. Ameriške Zedinjene države izvažajo v Evropo vedno več premoga. Pred 10 leti je znašal izvoz vrednost treh milijonov dolarjev, v računskem letu 1924 (do konca junija) pa 10 milijonov dolarjev. Pred 10 leti se je izvozilo iz Amerike premoga za 42 milijonov, letos pa za 155. Naiveč premoga gre v Francijo, Italijo in Holandsko. Rezerve premoga v Zedinjenih državah znašajo 3 1/2 milijonov metričnih ton.

—g Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 11. decembra 1. pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave raznih zavornjakov; pri ravnanstvu državnih železnic v Subotici glede dobave kompletnega električnega dvigala. — Dne 12. decembra 1. pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave kovinskih odlikov; pri ravnanstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave bakrenih sten za lokomotive; pri ravnanstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 3000 kg železa. — Predmetni oglašili s natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Čajanke.

Popolnanske čajanke so se pojavile v tolikem številu šele zadnja leta. Te čajanke so nekak nova oblika družabnih stikov, zlasti družabnih damskih stikov, in pomenijo brzokone začetek novega družabnega razvoja slove. Med vojno je prejšnja družabnost popolnoma izginila. Prišlo je do prevrata na vseh poljih socialnega življenja. Ljudje, ki so se prej sestajali, da obravnavajo skupne interese, so izgubili te interese, na površje so prišli tuji in neznanji obrzi, finančna aristokracija je izpodrinila krvno aristokracijo, ljudje so prišli nepričakovano do novih poklicev, naglo so postali močni, drugi zopet so izgubili svoj vpliv in ugled v družabnem življenju. Zdal ko smo srečno preživeli najtežje čase, ko stopa v javno življenje nova generacija, ki čuti nova tla pod seboj, ki vidi pred seboj docela drugačne socialne in materialne vrednote, zdaj ko se je spet nekoliko pomirilo in pripravilo za normalno delo in razvoj, nastajajo nove oblike družabnega življenja. Krožki in posamični z enakimi interesi se znova zbirajo za mizo, za skodelicami čaja. Ženske, ki znajo zbrati na svojih popolnanskih čajankah dobro izbrano družbo, opravljajo del tistega notranjega kulturnega dela, ki ga sicer ne vidimo, ki pa je obstojal v vseh dobah in stoletjih, v vseh državah in v času vseh političnih režimov. Na teh intimnih družabnih sestankih se menja misli, kristalizirajo se naziranja, dame in gospodje kramljajo, čujejo se veseli doviti, skratka človek si med nepriliceno zabavo odnošuje od dnevnega dela. Če nekaj ljudi, ki jih veže sorodna misel, sorodni socialni položaji in interesi, kramlja med seboj, se vrača vsak osvežen, ker je našel sorodno dušo, s katerimi je lahko govoril in ki jih je z veseljem poslušal. Mislečemu človeku so taki sestanki vsakdanja duševna hrana. Tu čuje sodbo o družbi, o vseh poljih javnega življenja, tu se mu odpira široko polje lastne intelektualne izpolnitve. Čajanke so torej važen faktor splošnega napredka človeške družbe.

Vloga ženske, ki pritrudi čajanko in povabi goste, ni še končana s tem, da se kot gospodinja lepo obide, da lepo opremi in okraši stanovanje in pripravi dobro zakusko. To je sicer zelo važno, vendar pa spada vse to k čajanki tako, kakor raket h tennisu ali snuču k zimskemu sportu. Glavna naloga gospodnje je ohraniti v družbi ženski duh, tisto specifično razpoloženje, ki je značilno samo ženski. Ta ne gre za inteligentno ali intelektualno visoko razvito žensko, ki vabi goste, da čuje govoriti sebe. Ta lastnost, ki sicer pri ženskah ni redka, vpliva na družbo navadno zelo slabo. Zato skrb prava gospodinja in družabna dama pri čajankah v prvi vrsti za to, da izbere primerno družbo, da vlada med njenimi člani vsestranska harmonija. Nobena reč človeka ne deprimirata tako, kakor krdo ljudi, ki nimajo duhovne skupnosti, ki ne spadajo v ožji krožek. Za to mora prava gospodinja pri čajankah strogo paziti, kakšno je med gosti medsebojno zanimanje, kdo se za koga zanima in kdo ima komu kaj povedati. Ona mora čutili atmosfero, ki jo povzroča v sobi dve gotovi osebi. Njen čut mora znati izgladiti in odstraniti vsa eventualna nesoglasja, ki bi nastala med gosti. Njeno oko in njena nežna duša mora biti povsod, mora videti in slišati vse, vendar pa ostati ves čas kolikor mogoče ob strani. Na svetu je edina lastnost, ki človeka neverjetno ponizuje, in to je neumnost. Toda med neumne ljudi ne spadajo neoliki, navadni in primitivni ljudje, marveč samo ošabni, somzavestni in domisljavi.

O gotovih formah, ki bi bile obvezne pri čajankah, ne more biti govora, kar je docela napačno govoriti o tem, kaj je v družbi dovoljeno in kaj prepovedano. Kakor je zelo malo nedopustljivih prestopkov, tako je tudi število družabnih ljudi neznatno. Naraven, prijazen in uluden človek se zelo redko počuti v družbi slabo. Edina definicija družabnosti je: biti uluden in prijazen. Sicer pa je gost v družbi na boljšem, nego gospodinja. Gost je pač tak, kakršen je. Ali gospodinja mora biti prijazna in uludna namreč vsem. Zato mora znati spremeniti svoj duh za en večer tako, da najde v njem razvedrilo in zabavo dvajset ali pa še več ljudi. Njeno vedenje, njen nastop in vsa zunanjost čajanke mora biti taka, da gostuje

radi sede v njenem domu in neradi odhajajo.

Zunanost ne igra pri čajankah posebne vloge. Vendar pa bi bilo napačno povsem zanemarjati ali prezreti ta del. Okus prihaja iz notranjosti, iz srca, ne pa iz predmetov. Dober čaj in dobra zakuska, malo sadja, malo prijaznosti, tiste nedosegljive in blagodejne toplotje, ki jo prinese v družbo ženske bitje, skromno in ukusno opremljena soba, to je vse, kar potrebujemo pri čajankah. Gostoljubnost ni odvisna od preobložnih miz, od obilice jedil in pijač temveč to je lastnost srca, ki jo čuti gost že v predsobi. Ni reči, s katero bi mogli gosta tako pogostiti, kakor če mu zbudite občutek, da je dobrodošel in prijeten. Sandwichi, kekci, izvrstni kompoti in druge slaščice so sicer dober dodatek, toda slaba nagrada.

Mnogo je odvisno tudi od družbe same. So take čajanke, ki morajo biti reprezentativne, so pa tudi intimni, prijateljski krožki. K čaju spada zakuska, surovo maslo, majhne, s šunko, sirom ali pasteto obložene žemlje, raznovrstno sladko pecivo, suho sadje, južno sadje, bomboni in kanadski kompoti. Vse mora biti pikantno, od vsake jestvine malo.

Kako se je treba za čajanko oblačiti? V prvi vrsti brez klobuka. Vse ženske odlagajo zado popoldne in zvečer klobuk. To je zelo pametno. Ženske s kratkimi lasmi nimajo v tem slučaju neizmisljivega razloga, da bi sedle s klobukom na glavi, ne skušajo se, ker so vedno skuštrane. Popolnanske obleke so letos različne, vse pa so gladke, večinoma svilene (otoman) crepe-satin, marocain, moire pa tudi žametaste. Prekrasna popolnanska obleka je iz finega kockastega blaga, ozka, spredaj zapeta na gumb, z odprtim belim ovratnikom in manšeti. Popolnanski kostum je lahko tudi brez rokavov, tako da nadomestuje po potrebi tudi večerno obleko. Tak kostum je sploh najbolj praktičen. Nosi se lahko na ulici, popoldne in zvečer, kar pomeni eno luknjo v moževem žepu, mesto treh.

Din 1— na vsak korak

prihajate, zato re tožite, da Vam je prd leč n kupite vse oblačilne predmete in potrebšline pri

Drago Schwab, Ljubljana

Roman sedemnajstletne.

Romantičen dogodek, ki naj bo predvsem materam in vzgojiteljem mladine v premišljanje, se je odigral v malem mestecu Ribnitz v Mecklenburgu in je tam povzročil nenavado senzacijo.

Predigra tega dogodka je bil pojav umetnika dr. Scholla, ki je prišel s svojo soprogo iz Monakovega. Oba tujsca sta s svojo nenavadno eleganco napravila v Ribnitzu globok vtis in predvsem je imponiral umetnik-slikar. Če sta se »visokorodna« pojavila na ulici, tedaj so se ljudje ustavljali na cesti in zljali za njima in takozvani višji krogi so čutili počaknjeni z obiskom obeh interesantnih zakoncev, ki sta se končno vsakemu vabilu vladno odzvala. Doktorjevi so bili res ljubeznivi ljudje, on je govoril bistroumno in modro z lahko blazirano neostojno, ki je imel že opraviti v svetu, gospa doktor, pa je bila naravnost očarljiva.

Visokorodna sta zahajala tudi k vdovi nekega kapitana, ki je imela 17 letno hčerko, o kateri je trdila, da je nenavadno talentirana za slikanje. Zarudevajoča mlada dama je predložila dr. Scholleju svojo skicirko in doktor je presenečen priznal, da se v mladem dekletu skriva nenavaden talent. Naravnost greb bi bil, če bi se ne izražal ta zaklad.

Prijateljstvo med slikarjevimi in kapitanovimi je postajalo čimdalje priskrnejše. Senzacija na je dosegla svoj višek, ko sta nekaka lepega dne oba zakonca z mladenko vred izginila. Obveščena je bila takoj policija, ki je begunec končno zasledila v mestecu Havelberg. Hčerko so odvedli domov in življenje je zopet potekalo običajno.

Nekaj dni za tem pa se je gospod doktor in umetnik — toplot brez soproge — zopet pojavil. In kar je bilo najzanimivejše: ponovno je bil sprejet pri kapetanovi vdovi. Policija je ugotovila, da je z groznja-

mi, verjetno tudi s pomočjo hipnoze, pridobil obe ženski v svojo oblast.

V ostalem se je gost očividno tudi topot počutil prav dobro. Nenadoma pa je s hčerko zopet na skrivnostni način izginil in presenečena mati je iskala pomoči pri policiji. Topot je begunec s svojo žrtvijo še hitreje padel v roke pravice. Policija je zločinca izsledila v mecklenburškem mestecu Sülze. Gospod doktor se je aretaciji trdovratno upiral in je divje razsajal. No, prebivalci mesteca Sülze niso imeli preveč razumevanja za njegove proštnje in so protektorja mladih slikaric tako naklestili, da je celo priznal, da ni umetnik in ne doktor. Ugotovilo se je, da je »umetnik dr. Scholle« že dolgo iskani slepar iz kraja Soest v Westfaliji.

Mladi devotki se je menda zaenkrat ohladila ljubezen do umetnosti. Žal slučaj ni ostal brez posledic. Pod vtisom tega dogodka je njena mati zblaznela. Tragičen dogodek, ki pa služi lahko v svarilo!

TARZAN

se predvaja od 23. novembra naprej v „KINO IDEAL“

Harold Lloydova karijera.

Poleg Chaplina, Maska Lindra in dr. je Harold Lloyd gotovo eden najpopularnejših filmskih komikov. Kdo ne pozna mladega simpatičnega moža z velikanskimi očali, ki s svojim komičnim nastopom in rezečim licem zabava storo in mlado?

Harold Lloyd ni eden izmed onih igralcev, ki je našel srečo na cesti. Pred leti je bil še ubog in neznan statist v nekem filmskem ateljeju in splošno so mu predhacivali, da je nemogoče za filmskega gledalca.

Njegov življenjski potek je bil sledeč: Rojen je bil leta 1893 na neki farmi v Nebraska. Svoja detinska leta je preživel kakor večina dečkov njegove starosti. Že z 12 letom pa si je moral sam služiti kruh. Še več! Harold Lloyd je moral skrbeti za celo svojo družino. Njegov oče je namreč propadel pri kupitju in ker se mu ni ljubilo dati je ves božji dan postopal ter jahal in dočim je oče pasel lenobo, je skrbel Harold za družino. Raznašal je časopise in postal je kmalu najsrečnejši kolporter. Pri svojem poslu je pokazal nenavadne zmožnosti. Imel je skoraj monopol za prodajo časopisov in imel je v službi več dečkov, ki so mu pomagali pri raznašanju listov ter je vsakemu plačal po dolar tedensko, sam pa je zaslužil že takrat 25 do 30 dolarjev na teden. S pomočjo priščenega denarja je njegova mati otvorila penzionat in družina si je nekoliko opomogla.

Nenadoma je družina podedovala čedno vsoto in Lloydovi so se izselili v Kalifornijo. Sedaj se je odločil Harold Lloydova usoda. Lepo dedščino je brezvestni oče kmalu pognal in družini je zopet grozila lakota. Harold se je posvetil igralstvu in je istočasno nastopal kot žongler v varietetu, kjer si je priušil lepe denarce. Nato je prišel kot statist k filmu. Harold je postal indijaneec ter je imel 3 dolarje na dan. Pri filmu se je Harold spoznal z nekim Roachom, ki je bil istokotni častihlepen. Oba mladeniča sta si nato s trudom prihranila 500 dolarjev, ki sta jih rabila za doživljaj filma, v katerem sta igrala oba glavno vlogo. V filmu sta nastopila kot postopni in klavirista. Dovoljen film sta odposlala filmskem podjetju Pathé Frères, ki ga je sprejelo in obenem naročilo še cel duet shčinskih filmov. S tem je bil storjen prvi korak na poti k sreči. Roach je postal Haroldov poslovođa, Harold Lloyd pa si je izbral neko mlado in lepo statistinjo za partnerico in sedaj sta aHarold in Beba Daniels filmstara, ki imata najvišje plače v Ameriki, sta lastnika avtomobilov, vil itd.

Harold Lloyd je postal popularen vsled svojih ogromnih koščenič oči, katere je imel natakajeno že pri prvem filmu. Zato je mnenja, da so mu prinesla srečo in jih ima za talisman. In ko so mu bila dragocena očala od nekega njegovega oboževalca izmaknjena, ni mogel brez njih filmovati ter je vse ameriške detektive nagnal v lov za »zločincem«. No, in so jih dobili in Haroldova sreča je bila zopet popolna. Najzanimivejše pa je, da so njegova očala brez stekla. Kdo bi si to mislil!

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“.

Od trenutka, ko je Jack onega večera izstopil iz kočije pred stanovanjem Rusa, ni bilo o njem nikakega sledu več. Nihče ni videl ne sina, ne opice — saj nihče ne izmed živih. Lastnik hiše je na podlagi fotografije ugotovil, da je bil Jack istoveten z onim mladim dečkom, ki je starega Rusa pogosto obiskoval. Drugače ni mogel ničesar izpovedati. In tako je cel dogodek ostal nepojasnen in obdan z neprodirnim plaščem skrivnosti. Niti najbitrejši detektivski si niso znali pomagati.

Dan po smrti Pavloviča je na krov ladje, ki je imela odpluti iz Dowera v Afriko, prišel mlad deček, ki je spremljal svojo bolno babico. Stara dama je bila preko obraza zakrita z gostim, neprodirnim pajčolanom in od starosti ter bolezni tako onemogla, da jo je deček moral na parnik prinesti.

Deček ni nikomur dovolil, da bi mu pri tem delu pomagal. Tudi iz krova v kabino lo je sam odnesel. Od tega časa sopotniki stare dame niso videli. Šele pri izkrcanju so jo zopet opazili. Deček je trdovratno vstrajal na tem, da kabino sam pometi in straži in je to svojo prošnjo utemeljil z čestitvom, da je stara dama tako močno živčno bolna, da se boji, da bi ji navzočnost tujih ljudi škodovala in bi dobila živčne napade.

Izven kabine — in nihče ni vedel, s čim se v

22 kabini peča — se je deček obnašal povsem naravno, tako, kakor se pač obnašajo vsi otroci njegove starosti. Rad se je razgovarjal s sonotniki, udeleževal se je njih zabav. Postajal je ljubljeneč častnikov in sklenil tesna, iskrena prijateljstva tudi z mornarji ladje. Njegove kretnje so bile naravne, ni kazal nadutosti ali domisljivosti. Vsa njegova zunanjost je bila skromna in preprosta, pa vendar dostopna in resna, z navdihom tihe samozvesti. Te poteze njegovega značaja so mnogi naravnost občudovali, drugi pa so ga ljubili, kakor iskreni, pravi prijatelji.

Med potniki je bil tudi neki Amerikanec, Coudon po imenu. Bil je to zloglasni razbojnik in zločinec, postopač, katerega je policija Združenih držav iskala in zasledovala v vseh večjih mestih. Coudon se dolgo časa ni znenil za bistriga dečka. Nekega dne pa je pri njem opazil precej debel zvezek sanih bankovcev. Od tega časa pa je porabil vsako priliko, da je prišel z dečkom v prijateljske stike. Kmalu in brez težav je mogel ngotoviti, da deček potuje sam s svojo bolno babico in da je cilj njih potovanja Afriko, neznatno pobrežno mestece za zahodni obali Mafike, blizu ekvatorja. Zaznal je tudi, da se zoveta Billings in da v mestu, kamor potujeta, nimata ne znancev ali sorodnikov in ne prijateljev. Na neprestana, nadežna Coudonova vprašanja, kaj bosta v tem mestu začela in kaj je namen njih potovanja, je deček trdovratno molčal. Zato je Coudon opustil nadaljne poizvedbe, ker je pravzaprav že vse vedel, kar je hotel izvedeti.

Parkrat ga je Amerikanec zapeljeval k igranju kart. Toda dečko do igre ni kazal nikakega razpoloženja in nagnjenja. Tudi so sopotniki že neprijetno ogledovali tega nadležnega Amerikanca. Zato se je odločil, da se na drug način polasti dečkovega denarja.

Končno je prišel dan, ko se je parnik usidral na zatišni strani z gostimi gozdovi zaraščene hribovja, na katerem je stalo kakih dvajset malih hišic, s pločevino kritih v znamenje, da je tu sem že segla evropska civilizacija. Okoli teh ličnih evropskih bivališč so se zgrinjale množice domorodnih kočic, pokritih s kopicastimi slamnatimi strehami. Za to pestro sliko je ležala v ozadju bujna, brezkončna tropična džungla, katere je s svojo divno krasoto dvigala veličastost bivališč evropskih pionirjev kulture v tej pokrajini.

Jack je bil naslonjen na ograjo in je z drhtenjem zrl na te neznane kraje, na mesto, katero so postavili nekulturni ljudje in na džunglo, katero je ustvaril Bog. Lahua mrzlca ga je pretresla. To je ona obljubljena dežela, po kateri je tako hrepenel... V duhu je videl čarobne skrivnosti pragozdov, katerih človeški duh se ni raziskal, toda istočasno se mu je tudi prikazal strogi in resni obraz njegovega očeta in žalostne, otožne oči njegove matere. Pri srcu ga je bolesto stisnilo. Toda vse to je trajalo le hipno, nato pa se zopet razblinilo...

Častnik ladje je raz krov glasno zapovedoval celemu brodomu čolnov domorodcev, ki so prive-

slali, da bi na breg odvozili vse tovore ladje, ki so bili namenjeni naselbinam belokožcev.

»Kraj odide parnik nazaj v Anglijo?« je vprašal častnika Jack.

»Parnik »Emanuel« mora biti v kratkem tu. Mislim, da bo že tu čakal. Pa ima zamudo. Ta odide proti Angliji,« je odgovarjal častnik in se zopet obrnil proti peštri množici domorodcev in jim ukazoval. Odgovarjali so mu s krikom in vikom križemkražem.

Veliko težkega dela je bilo, predno so spravili v gugaljo se čoln dečkovo bolno babico. Jack je vztrajal pri tem, da ji mora biti vedno ob strani. Končno je sedela v čolnu, v katerega je, kakor mačka skočil še deček. V svoje delo je bil tako zamišljen, da ni opazil, kdaj mu je iz žepa padel zvezek bankovcev, ki se je odbil od roba čolna in padel v morje.

Komaj se je čoln, v katerem je sedel Jack in njegova babica oddaljil od ladje, že je prišel na krov Coudon. Na nasprotni strani ladje je najel čoln in se spustil vanj s svojo priljago. Na bregu se je ozrl v enonadstropno poslopje, ki je nosilo napis »hotel«. Tu so nič hudega sluteč popotniki plačevali visoke denarje, da so v največji nekomodnosti in v strašnem nerazpoloženju mogli in smeli prebiti nekaj časa svojega življenja. Bila je že gosta tema, ko se je Coudon odločil in stopil v poslopje, v katerem je hotel izvršiti nov zločin.

Sanatorium Dr. R. Szegő
za odrasle i djecu. — **Abbazia (Italija).**
Dietno liječenje za debljanje i krepljenje. Prvorazredni zavod za bolezne na srcu, na ovapnenju žila. — Promjene (Stoffwechsel) za ženske i živčane bolezni. Djeca od 7 godina primaju se i bez pratnje. 69 T

Kje bi kupil za Miklavža?
Vsekakor v trgovini DOLENC, Sv. Petra c. 8
v Ljubljani
kjer je na razpolago raznih igrač, moških strajc, kravata, volne in parfumov; vse po zmernih cenah.
6910 **Pojdem torej tja!**

Radio termalno kopališče Laško
je otvorilo zimsko sezono. Uradno konstatirana visoka radioaktivnost naravno toplega vrelca 38 1/2 °C. Zdravi reumo, ishias, ženske bolezni in nervozo. Popolna oskrba po zmernih cenah v kopališčnem domu. Za sobe in kopeli 50% znižane cene. Zdravilišče je oddaljeno 5 minut od kolodvora Laško.
138-T

+ 6983
Odbor službujočih farmacevtov v Ljubljani
naznanja tužno vest, da je njegova članica
Ph. Mr. Katja Lavičkova
roj. Rastovčan
po kratki bolezni preminula. Pogreb se vrši v sredo 19. novembra 1924 v Trzinu.
Ohranimo jo v lepem spominu!
Ljubljana, 19. novembra 1924.
Ph. Mr. Kristan Ivan
t. č. načelnik.

+ 6980
Naša zla mama, gospa
Ivana Blas
trgovka
je po dolgem, težkem trpljenju, večkrat previdena s tolažili sv. vere, včeraj v Bogu zaspala.
Pogreb blagopokojne bo v četrtek 20. novembra t. l. ob pol 3. popoldne iz hiše tuge, Wolfova ulica štev. 8 na pokopališče k Sv. Križu.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.
Onim, ki so jo poznali, jo priporočamo v molitev in blag spomin.
Ljubljana, dne 19. novembra 1924.
Žalujejo rodbine: Blas, Šturm, Marčič

P. n.
Vljudno naznanjam svojim cenj. klientom in p. n. občinstvu, da sem otvoril v Ljubljani na Dunajski cesti 33 (Skladišče Balkan) **svojo posredovalno pisarno**
za sprejemanje vseh vrst tiskarskih, knjigoveških, kartonaških, rastrarskih in ostalih v papirografično stroko spadajočih naročil, katera izvršujem lično, solidno in po zmernih cenah. Naročila dobavljam na dom v Ljubljano franco vseh stroškov. Na poklic po telefonu št. 13.213 ali 368 pridem osebnostno k strankam. Uradne ure so: od 9-12 in 3-5.
Josip Krmpotić, Vir-Domžale
Tiskarna - Knjigovoznica - Rastrnica - Kartonažna tovarna in papirna industrija.

Obvestilo.
Vse trgovce in obrtnike uljudno obveščam o otvoritvi **oglasnega zavoda Kopitar**
Ljubljana, Čopova ulica št. 21
z zagotovitvijo znane moje vestni in poštene postrežbe. Z odličnim spoštovanjem
6981 **Kopitar.**

Strešno lepenko lesni cement
dobavlja najceneje v vsaki množini
Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradaška ul. 22. Telefon 513

Vsem 59 T
ki hočejo piti dobro kavo, priporočamo našo izvrstno pravo domačo **kolinsko elkerijo.**

Novo obleko
imate, ako daste ponošeno kemično čistiti in barvati v kemični čistilnici in barvarnici **JOSEF REICH** Poljan. ki nasip 4. Podružnica: Selenburgova 3. 88 T/III

40 elektro motorjev
najboljši fabrikat s 40% posustal. Vse električni material globoko pod dnevni cenami. **Elektro Company, Ljubljana, Sv. Petra c. 25.** 128-T

„ELEKTRIT“ plošče za brušenje žag in alata, mazalnice, pile, Asbest, Ki ngerit, transmisije, jermenje za pogon strojev. Vse tehnič. potrebščine.

Pisemski papir
priporoča
Narodna knjigarna.

MALI OGLASI
Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše po Din 5.—

Službe Vajenec za mizarstvo obrt — se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe je poslati na: Rudolf Majcen, Velenje. 6970	Pohištvo! Kdor si želi nabaviti krasno in trpežno pohištvo po ugodnih cenah — naj si ogleda pri trdniki — Matija Andlovic, založnik pohištva, Ljubljana, Vidovdanska cesta 6. 6925	Prodajalci nepremičnin! Gotov uspeh pri prodaji vašega posestva dosežete le, ako oglašate istega z obširnimi popisom v „reklamnem listu“ „POSEST“, ki ga razpošilja vsem javnim lokalom širom Slovenije in države ter v inozemstvu, dalje vsem kupcem redno in brezplačno „Posest“, Realiteta pisarna, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 24. 120-T	Perje, kokoške, račje in gosje, puh, oddaja vsako množino po zmerni ceni — trdnika E. Vajda, Čakovc. 52-T	Kurim POZOR! POZOR! Plačam najbolje!! posebno stare moške obleke, ševlje itd. Dopisnice za zadošča, da pridem na dom. — M. Golob, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 6972
Prodaj Pletilni stroj št. 8/36 cm se prodaja. — Naslov pove uprava „Slo. Narod“. 6978	Nepremičnine Tiskara, sastojča se iz 2 brzotiskarskih stroja tvornice „Mödlinge“ (1 stroja 50/80 rabljenog ali u vrlo dobrom stanju, 1 stroja 42/52 posve nov) 1 Amerikanske, 1 velikog stroja za rezanje, 1 stroja za heftanje, 1 stroja za perforiranje te 3 elektromotora, snabjevena sa svim potrebnim slovima, tiskarskim materijalom te nužnim potrepštinama — prodaje se jeftino uz vrlo povoljne uvjete. — „Slavica“ d. d., Ulica 52, Zagreb. 122-T	Razno Kolesarji pozor! Poslijte stara dvokolesa v popolno prenovu, emajliranje z ognjenim nikljanje. — Na željo se dvokolesa tudi shranijo čez zimo. „TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozil, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. 114-T	»Wertheim« blagajne priporoča — Ljubljanska komerc. družba, Ljubljana, Bleiweisova cesta 18. 3476	Stanovanja Soba s kabinetom v blizini centra — se išče. — Dopisi pod „Slo.“ Ljubljana. 6971
Regal, nov, 4 m dolg, 70 cm širok — se ugodno prodaja. — Matek, Ljubljana, Dalmatinova ulica 13. 136-T	Spretna, poštena in zanesljiva blagajničarka z večletno prakso ki je službovala v večjih prometnih trgovinah, se sprejme za detajno trgovino v Ljubljani . Pismene ponudbe pod šifro „Blagajničarka 6982“ na upravo Slov. Naroda.	„Delta“, trgovina željeznim robom d. d. Zagreb, Martićeva ulica 8. — Skladišče: Cernomerec (Istna zgradba) Telefon: 10-86, 16-17, 19-45. — Brzojavni naslov: Gradelta. Priporoča: železniške in tramvajске potrebščine za državne, industrijske, poljske in cestne željeznice, železo in pločevino, žico, cevi. Reprezentant v Ljubljani: A. LAMPRET , Krekov trg 10.	Že za 48 dinarjev en meter dobrega LODNA en meter dobrega SEVJOTA en meter dobrega SUKNA 98-T dvojne širine dobite pri LENASI & GERKMAN, Ljubljana.	Najnovejše klobuke iz svile, klobučevine, baržuna kakor vse potrebščine za modistinj priporoča modni salon 14006 Stuchly-Maške LJUBLJANA — Zidovska ulica štev. 3. Cene nainižje. Dobro blago.

Tovarna vijakov
Splošne stavbene družbe
Maribor, Aleksandrova cesta 12.
Vijaki za les vsake vrste in vsake velikosti, zakovice za pločevino iz železa, bakra, medenine in aluminija.

Zahvala.
Povodom prebriske izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega srčnojubljenega soproga odnosno očeta, sina, brata, svaka, zeta, gospoda
dr. Julijana Pavlička
gen. tajnika Kranjske industrijske družbe na Jesenicah
sno prejeli toliko dokazov simpatij in snoštovanja do blagopokojnika in toliko izrazov iskrenega sočustvovanja, da ne najdemo besed, s katerimi bi dovolj izrazili našo globoko hvaležnost.
Na tem mestu bodi izražena naša prava zahvala slavnemu ravnatelstvu in uradništvu Kranjske industrijske družbe, ki sta na tako plemeniti način poskrbela za prevoz in sijajni pogreb svojega zvestega sodelavca, istočasno pa reč. duhovščini na Jesenicah za častno spremstvo. — Posebno hvaležni smo za siljajo posrednje spremstvo, s katerim so počastili vsi krogi prebivalstva našega nepozabnega pokojnika: Sokolskemu rev. kmetu zboru za genljivo petle na kolodvoru, v cerkvi in na pokopališču, sokolski godbi, duštvom: Sokol Jesenice, Mojstrana, Javorini, Radovljica, gasilskim društvom Jesenice, Hrušica, tovarniškim, Pokrajinski zvezi društva hlinišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani in njeni podružnici na Jesenicah. Društvo Prosvetni dom, zastopnikom osrednjega odbora Slov. plan. društva v Ljubljani in podružnicam Jesenice in Kranjska gora, lovskemu krogu, oddelku bivših rudokopov na Jesenicah, gg. govornikom, katerih besede so nas tolažile v najhujših trenutkih, darovalcem premnogih vencev in cvetja ter končno vsem, ki so spremljali našega nepozabnega blagopokojnika do groba.
Jesenice, dne 14. novembra 1924.
Žalujejo soproga, mladoletni hčerki in ostali sorodniki,

Že za 48 dinarjev
en meter dobrega LODNA
en meter dobrega SEVJOTA
en meter dobrega SUKNA
98-T
dvojne širine dobite pri
LENASI & GERKMAN, Ljubljana.

Najnovejše klobuke
iz svile, klobučevine, baržuna kakor vse potrebščine za modistinj priporoča
modni salon 14006
Stuchly-Maške
LJUBLJANA — Zidovska ulica štev. 3.
Cene nainižje. Dobro blago.

Zahvala.
Povodom prebriske izgube, ki nas je zadela s smrtjo našega srčnojubljenega soproga odnosno očeta, sina, brata, svaka, zeta, gospoda
dr. Julijana Pavlička
gen. tajnika Kranjske industrijske družbe na Jesenicah
sno prejeli toliko dokazov simpatij in snoštovanja do blagopokojnika in toliko izrazov iskrenega sočustvovanja, da ne najdemo besed, s katerimi bi dovolj izrazili našo globoko hvaležnost.
Na tem mestu bodi izražena naša prava zahvala slavnemu ravnatelstvu in uradništvu Kranjske industrijske družbe, ki sta na tako plemeniti način poskrbela za prevoz in sijajni pogreb svojega zvestega sodelavca, istočasno pa reč. duhovščini na Jesenicah za častno spremstvo. — Posebno hvaležni smo za siljajo posrednje spremstvo, s katerim so počastili vsi krogi prebivalstva našega nepozabnega pokojnika: Sokolskemu rev. kmetu zboru za genljivo petle na kolodvoru, v cerkvi in na pokopališču, sokolski godbi, duštvom: Sokol Jesenice, Mojstrana, Javorini, Radovljica, gasilskim društvom Jesenice, Hrušica, tovarniškim, Pokrajinski zvezi društva hlinišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani in njeni podružnici na Jesenicah. Društvo Prosvetni dom, zastopnikom osrednjega odbora Slov. plan. društva v Ljubljani in podružnicam Jesenice in Kranjska gora, lovskemu krogu, oddelku bivših rudokopov na Jesenicah, gg. govornikom, katerih besede so nas tolažile v najhujših trenutkih, darovalcem premnogih vencev in cvetja ter končno vsem, ki so spremljali našega nepozabnega blagopokojnika do groba.
Jesenice, dne 14. novembra 1924.
Žalujejo soproga, mladoletni hčerki in ostali sorodniki,

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA
Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)
KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—
:: Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje ::
Brzojavni: Trgovska Telefoni: 139, 146, 458

POPRUZNICE:
Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

EKSPOZITURE:
Logatec Prevalje

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“